



# SLUŽBENI VJESNIK

## BISKUPIJE KRK

God. 2013.

broj 5

### BISKUPOV PROGLAS PRIGODOM BEATIFIKACIJE SVEĆENIKA-MUČENIKA MIROSLAVA BULEŠIĆA

Braćo svećenici i redovnici, sestre redovnice, braćo i sestre vjernici Krčke biskupije!

Pred nama je značajan događaj – proglašenje blaženim svećenika rodom iz bliske nam Istre, Miroslava Bulešića koji je sa navršenih samo dvadeset i sedam godina života u mjestu Lanišće okrutno ubijen od razularenih komunista ubodima noža u grlo, 24. kolovoza 1947. godine

Crkveni su oci spominjali s jedne strane odvratnost i okrutnost mučitelja koji se nisu zaustavljali ni pred djetinjom dobi mučenika, ni pred nježnim djevojkama, ni pred časnim starcima. No, mnogo su više isticali odlučnost i hrabrost mučenika da i u mladenačkoj životnoj dobi podnesu najgore patnje za Krista, nikoga ne mrzeći. I svećenik Miroslav je s tim osjećajima izdahnuo: «Moja osveta je oprost».

Braćo svećenici, Bog i u naše vrijeme podiže ljude po svome srcu da nam budu uzori i da nas potiču. Svećenik Miroslav Bulešić gorljivim je apostolskim žarom toliko pridobivao ljude za Boga da su se protivnici Boga u bjesomučnoj mržnji odlučili smaknuti ga na najokrutniji način, jer je bio živa optužba njihovih misli i planova. Želim istaknuti upravo ovaj apostolski žar kojim je izgarao blaženi Miroslav, ne štedeći ni sile ni vrijeme. Njemu je uistinu i hrana i odmor bilo vršiti volju Očevu i, poput Pavla, potpuno istrošiti za stvar Kraljevstva sve svoje sile i sva svoja dobra. Kao župnik u Kanfa-

nar zapisao je u župskim oglasima: «... Siromah nek se ne boji prekoračiti moj prag. Dok imam ja nešto, imat će i on. Siromahe ću uvijek pomoći u mjeri mogućnosti». Isus nam je rekao da ćemo siromahe uvijek imati uz sebe. I danas ih imamo, i raznovrsni su, u tijelu i duši, pameti i srcu... samo je potrebno imati otvorene oči srca te ih prepoznati. Duhovnim se osobama najteže ili nikako ne oprašta navezanost na materijalna dobra i škrtost. Ove negativnosti rezultiraju zatvorenošću u svakom pogledu prema drugima, što je antipod kršćanskog, a naročito svećeničkog poziva. Divne li otvorenosti i raspoloživosti u blaženog Miroslava!

I u današnje doba najučinkovitija je apologetika dobrih djela i potpunog predanja – upravo sagorijevanja – za evanđelje Isusa Krista. Danas razlozi i dokazivanja nikoga nisu u stanju pokrenuti.

Braćo i sestre, pođimo u što većem broju 28. rujna u arenu u Pulu. Neka nam Bog u slavlju beatifikacije po zagovoru blaženog Miroslava rasplamti srce da ne klonemo usred hladnoće laži i svakovrsne pokvarenosti, sebeljublja i pomanjkanja ljubavi.

Blaženi Miroslave, zagovaraj svećenike i moli da nas Gospodin ispuni Duhom kojim je tebe prozeo!

U Krku, 1. rujna 2013.

Biskup:  
✠ Valter

**DOKUMENTI**

## PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI MISIJSKI DAN 2013.

Draga braćo i sestre, ove godine slavimo Svjetski misijski dan na samom završetku Godine vjere, koja predstavlja važnu prigodu za jačanje našeg prijateljstva s Gospodi-  
nom i našega hoda kao Crkve koja hrabro naviješta evanđelje. U vezi s tim želim predložiti neka razmišljanja.

1. Vjera je dragocjeni dar Boga, koji otvara naša srca da ga možemo upoznati i ljubiti. On želi ući u odnos s nama da nas učini dionicima samog svog života i naš život učiniti smislenijim, boljim, ljepšim. Bog nas ljubi! Vjera, međutim, treba biti prihvaćena, a to znači da traži naš osobni odgovor, hrabrost da se uzdamo u Boga, da živimo njegovu ljubav i budemo zahvalni za njegovo beskrajno milosrđe. To je, nadalje, dar koji nije pridržan malobrojnima, već se nudi obilno. Svi bi morali uzmoći iskusiti radost da ih Bog ljubi, radost spasenja! I to je dar koji se ne može zadržati samo za sebe, već ga treba dijeliti s drugima. Ako ga želimo zadržati samo za sebe, postat ćemo izolirani, besplodni i bolesni kršćani. Naviještanje evanđelja je sastavni dio Kristova učenja i trajna zadaća koja pokreće čitav život Crkve. «Misionarski polet jasan je znak zrelosti crkvene zajednice» (Benedikt XVI, *Apost. pobud. Verbum Domini*, 95). Svaka je zajednica «zrela» kada ispovijeda vjeru, slavi je s radošću u liturgiji, živi ljubav i neprestano naviješta Božju riječ, izlazi iz vlastitih okvira da Radosnu vijest donese i na «periferije», prije svega onima koji još uvijek nisu imali priliku upoznati Krista. Snaga naše vjere, na osobnoj i zajedničkoj razini, mjeri se također sposobnošću njezina prenošenja drugima, njezina širenja i življenje u ljubavi, svjedočenja onima s kojima se susrećemo i koji dijele s nama životni put.

2. Godina vjere, pedeset godina od početka Drugog vatikanskog koncila, pred-

tavlja poticaj čitavoj Crkvi na novu svijest o njezinoj prisutnosti u suvremenom svijetu i njezinu poslanju među narodima i nacijama. Misionarstvo nije nešto što bi se ticalo samo zemljopisnih područja, već se ono tiče i narodâ, kulturâ i pojedinih osoba, upravo zato što se «granice» vjere ne protežu samo kroz mjesta i ljudske tradicije, već i kroz srce svakog muškarca i svake žene. Drugi vatikanski koncil je na poseban način istaknuo kako misionarska zadaća, zadaća širenja granica vjere, pripada svakom kršteniku i svim kršćanskim zajednicama: «Budući da Božji narod živi u zajednicama, osobito u biskupijskim i župnima, te se u njima na neki način pokazuje kao vidljiv, to i njima pripada da pred narodima svjedoče za Krista» (Dekr. *Ad gentes*, 37). Svaka je zajednica zato pozvana i poslana prigrliti poslanje koje je Isus povjerio apostolima da budu «svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje» (Dj 1, 8), ne kao neki sporedni aspekt kršćanskog života, već kao njegov bitni aspekt: svi smo pozvani prolaziti putovima svijeta zajedno s našom braćom i sestrama, ispovijedati i svjedočiti svoju vjeru u Krista i postati navjesticitelji njegova evanđelja. Pozivam biskupe, prezbitere, prezbiterska i pastoralna vijeća, sve odgovorne osobe i skupine u Crkvi da u pastoralnim i odgojno-obrazovnim planovima i programima dadnu istaknuto mjesto misijskom vidiku, svjesni da vlastito apostolsko zauzimanje nije potpuno ako ne teži za tim da pruža svjedočanstvo za Krista pred svim narodima i nacijama. Misionarstvo nije samo neka programska dimenzija u kršćanskom životu, nego također paradigmatička dimenzija koja se tiče svih aspekata kršćanskog života.

3. Često djelo evangelizacije nailazi na prepreke, i to ne samo izvanjske, već i unu-

tar same crkvene zajednice. Katkad u naviještanju Kristove poruke svima i pomaganju ljudima našeg doba da ga susretnu nedostaje žara, radosti, hrabrosti, nade. Još ima onih koji smatraju da naviještanje istine evanđelja predstavlja napad na slobodu. Pavao VI. u vezi s tim jasno kaže: «Sigurno da bi pogrešno bilo kada bi nešto naturali savjesti svoje braće. Ali je sasvim nešto drugo ako se toj savjesti, u punoj jasnoći i posvemašnjem poštivanju slobode izbora, ponudi evanđeoska istina i spasenje u Isusu Kristu... Daleko od toga da je to napad na vjersku slobodu: to je poštivanje te slobode» (*Apost. pobud. Evangelii nuntiandi*, 80). Moramo uvijek imati hrabrosti i radosti predlagati, uz uvažavanje i poštivanje drugoga, susret s Kristom, i biti blagovjesnici. Isus je došao među nas da nam pokaže put spasenja i povjerio nam je poslanje da to spasenje obznanimo svima, sve do nakraj zemlje. Često imamo priliku vidjeti kako se nudi i ističe u prvi plan nasilje, laž, zabludu. Prije je potrebno da u našem dobu kroz naviještanje i svjedočenje zasja pred svima dobar život evanđelja, i to iz same Crkve. Važno je u vezi s tim ne zaboraviti temeljno načelo koje vrijedi za svakog vjerovjesnika: ne može se naviještati Krista bez Crkve. Evangelizacija nije nikada neki izolirani, pojedinačni, privatni čin, nego je uvijek crkveni. Pavao VI. je pisao da «dok neki neznatni propovjednik, kateheta ili Pastir u nekom najudaljenijem kraju propovijeda Evanđelje, okuplja svoju malu zajednicu ili podjeljuje neki sakrament, čak i osamljen on čini djelo Crkve». On to djelo «obavlja u jedinstvu s poslanjem Crkve i u njeno ime, a ne poslanjem koje bi sam sebi pripisivao ili po svom osobnom nadahnuću» (isto, 60). A to daje snagu poslanju i pomaže svakom misionaru i vjerovjesniku osjetiti da nikada nije sam, već da je dio jednog Tijela oživljenog Duhom Svetim.

4. U našem dobu, uslijed rastuće seljivosti i lakoće komunikacije putem novih medija došlo je do miješanja narodâ i razmjene znanjâ i iskustva. U potrazi za pos-

lom čitave se obitelji sele s jednog kontinenta na drugi; profesionalne i kulturne razmjene, turizam i slične pojave potaknuli su velika seljenja ljudi. Zbog toga je ponekad teško, čak i za župne zajednice, znati tko živi stalno a tko privremeno na pojedinom području. Nadalje, u sve većem broju tradicionalno kršćanskih krajeva povećava se broj onih koji ništa ne znaju o vjeri, koji su ravnodušni prema vjeri ili se priklanjaju drugim vjerovanjima. Nerijetko se događa da su se neki kršćani svojim načinom života udaljili od vjere, zbog čega su potrebiti «nove evangelizacije». Tome se pridodaje činjenica da radosna vijest Isusa Krista nije još uvijek doprla do velikog dijela čovječanstva. Živimo, usto, u krizi kojom su pogođena razna područja života, ne samo ekonomija, financije, prehrambena sigurnost i okoliš, već i duboki smisao života i temeljne vrijednosti koje pokreću čovjeka. I ljudski je suživot označen napetostima i sukobima koji izazivaju nesigurnost i teškoću da se pronađe put koji vodi prema trajnom miru. U tim složenim prilikama, gdje se čini kao da su se nad obzorom sadašnjosti i budućnosti nadvili prijeteći oblaci, još je urgentnije hrabro nositi u svaku stvarnost Kristovo evanđelje, koje je navještaj nade, pomirenja, zajedništva, navještaj Božje blizine, njegova milosrđa, njegova spasenja; navještaj da je snaga Božje ljubavi kadra pobijediti tmine zla i voditi nas putom dobra. Muškarci i žene našeg doba trebaju sigurno svjetlo koje rasvjetljuje njihov put i koje jedino susret s Kristom može dati. Donesimo ovome svijetu, svojim svjedočanstvom i ljubavlju, nadu što je daje vjera! Misionarstvo Crkve nije prozelitizam, već svjedočanstvo života koje rasvjetljuje put, koje donosi nadu i ljubav. Crkva – ponavljam to još jednom – nije neka karitativna udruga, poduzeće ili nevladina organizacija, već je zajednica osoba, nadahnutih Duhom Svetim, koji su živjeli i žive čudesni susret s Isusom Kristom i žele s drugima podijeliti to iskustvo duboke radosti, poruku spasenja koju nam je Gospodin donio. Duh Sveti je taj koji vodi Crkvu na tome putu.

5. Želim sve potaknuti da postanu nositelji Kristove vijesti i na poseban sam način zahvalan misionarima i misionarkama, prezbiterima fidei donum, redovnicima i redovnicama i sve brojnijim vjernicima laicima koji, prihvaćajući Gospodinov poziv, napuštaju svoju zemlju da pronose evanđelje u druge krajeve i kulture. Ali želim također istaknuti kako su same mlade Crkve velikodušno uključene u slanje misionarâ Crkvama koje se nalaze u teškoćama – nerijetko su to Crkve drevnih kršćanskih korijena – donoseći tako svježinu i zanos kojim one žive vjeru koja obnavlja život i daje nadu. Živjeti u toj univerzalnoj dimenziji, odgovarajući na Isusov nalog: «Pođite i učinite mojim učenicima sve narode» (Mt 28, 19), je bogatstvo za svaku krajevnu Crkvu, svaku zajednicu jer davati misionare i misionarke nije nikada gubitak, već dobitak. Pozivam sve one koji osjećaju taj poziv da odgovore velikodušno na glas Duha Svetoga, već prema vlastitom životnom stanju, i da se ne plaše biti velikodušni s Gospodinom. Pozivam i biskupe, redovničke obitelji, zajednice i sve kršćanske udruge da, dalekovidno i uz pažljivo razlučivanje, pružaju potporu misijskom pozivu *ad gentes* i pomažu Crkvama koje trebaju svećenike, redovnike i redovnice i vjernike laike, jačajući tako kršćansku zajednicu. A ta bi pozornost trebala biti prisutna također među Crkvama koje se nalaze u sastavu iste biskupske konferencije ili regije: važno je da Crkve koje su bogatije zvanjima velikodušno pomažu one koje trpe zbog pomanjkanja istih.

Ujedno pozivam misionare i misionarke, napose prezbitere fidei donum i vjernike laike da s radošću žive svoju dragocjenu službu u Crkvi na koju su pozvani i da donose svoju radost i iskustvo Crkvama iz kojih dolaze, spominjući se kako Pavao i Barnaba na završetku svog prvog misijskog putovanja «pripovjediše što sve učini Bog po njima: da i poganima otvori vrata vjere» (Dj 14, 27). Oni mogu postati svojevrsno sredstvo «povratka» vjere, donoseći svježinu mladih Crkava, kako bi Crkve drevnog krš-

ćanstva ponovno pronašle oduševljenje i radost dijeljenja vjere u jednoj razmjeni koja je uzajamno obogaćivanje u nasljedovanju Gospodina.

Briga za sve Crkve, koju rimski biskup dijeli sa subraćom biskupima, nalazi svoj važni izraz u radu Papinskih misijskih djela, koja imaju za cilj buditi i produbljivati misijsku svijest svakog krštenika i svake zajednice, dozivajući u svijest potrebu dublje misijske izgradnje čitavog Božjeg naroda i jačajući osjetljivost kršćanskih zajednica za snažnije širenje evanđelja u svijetu.

U mislima sam, na kraju, s kršćanima koji, u raznim dijelovima svijeta, doživljavaju teškoće u otvorenom ispovijedanju vlastite vjere i priznavanju i uživanju prava da vjeru žive dostojanstveno. To su naša braća i sestre, hrabri svjedoci – još brojniji od mučenikâ u prvim stoljećima – koji apostolskom ustrajnošću podnose razne sadašnje oblike progona. Nerijetki riskiraju također vlastiti život da ostanu vjerni Kristovu Evanđelju. Želim zajamčiti svoju molitvenu blizinu osobama, obiteljima i zajednicama koje trpe nasilje i netrpeljivost i ponavljam im Isusove utješne riječi: «ja sam pobijedio svijet!» (Iv 16, 33).

Benedikt XVI. je pozvao: «Neka 'riječ Gospodnja trči i proslavlja se' (2 Sol 3, 1): neka ova Godina vjere učini sve čvršćim odnos s Kristom Gospodinom, jer je samo u njemu naša budućnost izvjesna i samo u njemu imamo jamstvo istinske i trajne ljubavi» (Apost. pismo *Porta fidei*, 15). To je ujedno i moja želja za ovogodišnji Svjetski misijski dan. Od srca blagoslivljam sve misionare i misionarke i sve one koji prate i podupiru tu temeljnu zadaću Crkve da naviješta evanđelje diljem svijeta, a da mi, služitelji evanđelja i misionari, uzmognemo doživjeti «slatku i okrepljujuću radost naviještanja» (Pavao VI., *Apost. pobud. Evangelii nuntiandi*, 80).

Iz Vatikana, 19. svibnja 2013., svetkovina Duhova

*Papa Franjo*

PORUKA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE POVODOM ODLUKE  
USTAVNOGA SUDA O KURIKULUMU ZDRAVSTVENOGA ODGOJA

### **1. Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske**

Roditeljima i javnosti u Republici Hrvatskoj poznato je da je Ustavni sud Republike Hrvatske donio odluku kojom se «ukida Odluka o uvođenju, praćenju i vrednovanju provedbe Kurikuluma zdravstvenog odgoja u osnovnim i srednjim školama... te njezin sastavni dio: Kurikulum zdravstvenog odgoja» (*Priopćenje sa sjednice Ustavnog suda*, 22. svibnja 2013, 1, I). Premda predmet Ustavnog suda Republike Hrvatske nije bio «sadržaj, a ni navodno vrijednosno opredjeljenje» (*Odluka Ustavnog suda*, III. 8), ipak on, pozivajući se na Ustav Republike Hrvatske (čl. 63, st. 1. i 2), naglašava obvezu države «da pri oblikovanju nastavnih programa uvažavaju različita uvjerenja roditelja te njihovo ustavno pravo i slobodu da samostalno odlučuju o odgoju vlastite djece. Tu ustavnu obvezu država može provesti samo tako da u proces oblikovanja nastavnih sadržaja uključi roditelje» (*Odluka*, 12. 2). Ustavni sud osobito poziva državu da omogući roditeljima sudjelovanje u procesu oblikovanja nastavnih sadržaja te da školski sustav «bude neutralan i da u uravnoteženom nastavnom programu u suradnji s roditeljima, omogući djeci temeljne informacije koje moraju biti prenesene na objektivan, kritički i pluralistički način» (*Odluka*, 12. 2). Premda se u javnosti može steći dojam da će biti dovoljna «pravna» revizija cjelokupnoga Kurikuluma, jasno je da se – kada je riječ o spornome četvrtome modulu – upravo zbog nepoštivanja demokratske i ustavom zajamčene slobode roditelja pri odgoju njihove djece, mora pristupiti i reviziji sadržaja spornoga modula u suradnji s roditeljima te drugim mjerodavnim institucijama.

### **2. Upozorenje roditeljima**

Hrvatskoj biskupskoj konferenciji naročito je važno upozoriti roditelje na činjenicu da je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, zajedno s Agencijom za odgoj i obrazovanje, otvoreno ustvrdilo kako u svome pristupu o spolnome odgoju slijedi priručnik »Standardi spolnog odgoja u Europi«. Nažalost, moramo konstatirati da su prijedlozi za pristup odgoju i razvoju spolnosti djeteta, kako su ponuđeni u tom priručniku, ideološki obojeni te da spolnost žele prikazati kao tjelesni užitak i zadovoljstvo čovjeka, bez ikakvoga odnosa prema općim etičkim ili moralnim načelima. Necjelovitost znanstvenih sadržaja koji ljudsku spolnost već u najranijemu djetinjstvu prikazuju prenaplašeno u dimenziji erotskoga pristupa tijelu s temeljnim ciljem traženja i postizanja vlastitoga spolnog užitka, diskriminiraju čovjeka, njegov rast i razvoj kao i njegovu slobodu izbora shvaćanja i življenja spolnosti. Napominjemo da Svjetska zdravstvena organizacija u navedenom priručniku tek predlaže određena polazišta i standarde za dijalog o spolnom odgoju s interesnim skupinama i osobama koje donose političke odluke. Ta polazišta i standardi nisu nikakva obveza za kurikulum spolnog odgoja ni u jednoj zemlji.

### **3. Poziv na uključivanje u javnu raspravu o Kurikulumu zdravstvenoga odgoja**

Polazeći od iznesenog, upućujemo svoj poziv najprije vama, dragi roditelji, da pratite daljnji razvoj događaja i da se – kad bude ponuđeno – uključite u javnu raspravu o nacrtu odluka i o predloženim sadržajima Kurikuluma zdravstvenog, odnosno spolnog odgoja. Iskoristite svoje pravo i zauzmite se za cjelovitu sliku čovjeka, utemeljenu na vrijednostima koje ga štite i pružaju mu

daleko više od bilo kojega trenutnog užitka. Četvrti modul Kurikuluma zdravstvenoga odgoja, utemeljen na «Standardima spolnog odgoja u Europi» ne uvodi dijete u slobodu rasta i razvoja, u otkrivanje ljepote tijela sukladno njegovoj dobi i kršćanskim vrijednostima. Pristup spolnosti kakav se promovira u spornome modulu, prikriven ideologijom individualnosti, očit je korak prema osporavanju i dokidanju svega svetoga: najprije bračnoga zajedništva muškarca i žene kao vitalne stanice i prirodne kolijevke svakoga naroda. Osobito pozivamo članove i predstavnike vijeća roditelja u školama da iskoriste svoje pravo te sukladno vjerskom i kršćanskom opredjeljenju kritički vrednuju one dijelove sadržaja koji ugrožavaju integritet djeteta i njegov kršćanski identitet.

Upućujemo svoj poziv svim akademskim građanima i ustanovama, osobito onima koji mogu pripomoći stručnjemu i

kvalitetnijemu razmišljanju o toj temi.

Uistinu je činjenica da su, kako četvrti modul tako i «Standardi spolnog odgoja u Europi», istrgnuti iz širega znanstvenog konteksta razvoja čovjeka te su pritom usredotočeni samo na obranu i služenje onim ideološkim i vrijednosnim smjernicama koje su ne samo protivne kršćanskoj viziji čovjeka nego i tako snažno naglašavanom »holističkom« pristupu spolnosti.

Očekujemo da će i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, zajedno s Agencijom za odgoj i obrazovanje – ako već žele slijediti takav europski priručnik – slijediti i upute koje on daje kad govori o potrebnoj suradnji s roditeljima i zajednicama, uključujući i promišljanja Crkve i njezina rada s mladima (str. 32).

U Zagrebu, 5. lipnja 2013.

*Biskupi HBK*

#### IZJAVA KOMISIJE HBK «IUSTITIA ET PAX» O NEPRAVOMOĆNIM PRESUDAMA HAŠKOGA TRIBUNALA

1. Pozivamo na solidarnost hrvatski narod i političke vođe u Hrvatskoj kako svojim ishitrenim, paušalnim ili subjektivnim izjavama ne bi stvorili krivu sliku o ulozi hrvatskoga političkog vodstva iz vremena rata u Bosni i Hercegovini i samim tim utjecali na konačnu presudu u dijelu koji se odnosi na ujedinjeni zločinački pothvat, te da u pojedinačnim kaznenim djelima koja se Hrvatima iz BiH-a stavljaju na teret sudu – bez neizravnog utjecaja – omoguće da donese pravednu presudu. Izjave dijela političkog vodstva, poput «Hrvatska je u BiH-u imala ambivalentnu politiku» ili «Hrvatska je bila agresor u Bosni i Hercegovini», ne odgovaraju stvarnom smjeru hrvatske državne politike iz toga vremena. Uz to, agresija nije dio optužnice protiv Jadranka Prlića, Slobodana Praljka,

Milivoja Petkovića, Brune Stojića, Valentina Čorića i Berislava Pušića, niti ICTY ima mandat za sporove među državama pa ni za kazneno djelo agresije. Pozivamo sve političke strukture da na tragu izjave predsjednika vlade Republike Hrvatske podrže uključenje države u ovaj postupak u dijelu opovrgavanja *udruženog zločinačkog pothvata* i međunarodnog sukoba i to sa svim legalnim sredstvima, te da se obranama okrivljenih olakša pristup arhivima i novim dokazima, ako će to biti potrebno.

2. Pozivamo bošnjačke političke vođe i stranke na razboritost. Kratkotrajni trijumfalizam može donijeti tek kratkotrajnu dobit dijelu političkih snaga u Bosni i Hercegovini, ali dugoročno neće moći sakriti povijesne činjenice prema kojima je predsjednik Franjo Tuđman pozvao Hrvate u Bos-

ni i Hercegovini da na referendumu glasuju za neovisnu Bosnu i Hercegovinu kao za svoju državu, prema kojima je Hrvatsko vijeće obrane prvo bilo uključeno u obranu Bosne i Hercegovine, a Hrvatska poslije cijelo vrijeme armiju Bosne i Hercegovine opskrbljivala oružjem za vrijeme embarga te ponajprije i najvažnije zbrinula na desetke tisuća izbjeglica iz Bosne i Hercegovine. Duboko žalimo što se hrvatsko-bošnjački sukob ikad dogodio. Vodstva dviju vojskâ koje su svoju zajedničku domovinu – Bosnu i Hercegovinu zajednički branile od velikosrpske agresije u tom času očito nisu dobro razumjele tendencije međunarodnog okruženja i stranih diplomacija koje su upravljale ratom u Bosni i Hercegovini. Ali tomu unatoč, za povijest ostaje činjenica da su te dvije vojske u Washingtonu ponovno sklopile savez kako bi se nakon operacije «Oluja» provela zajednička akcija oslobađanja zapadne Bosne, izazvao slom snaga generala Ratka Mladića, a Bihać poslije Srebrenice spasio od novog genocida. Nakon tisuću dvjesto i jednog dana potpune opsade tzv. «bihaćkog džepa» u operaciji «Oluja», deblokirana je i najduže izolirana bosanska enklava. Pripadnici Hrvatske vojske i Petog korpusa Armije BiH-a spojili su se u predjelu Plitvičkih jezera. Bihać, baš kao i Srebrenica bio je zona zaštićena od UN-a. Bataljuni, uključujući nizozemski, koji su ondje bili nisu učinili ništa kako bi spasili živote tisuća civila. Učinile su to u savezu Hrvatska vojska i Armija Bosne i Hercegovine. To je povijesna činjenica koju nitko ne može opovrgnuti.

3. Pozivamo na jedinstvo Hrvate u Bosni i Hercegovini. Samo jedinstvo, koje nije jednoumlje nego svijest o važnosti zajedničkih nazivnika, a ne dosadašnja podijeljenost Hrvatima u Bosni i Hercegovini može osigurati sva prava koja im kao konstitutivnom narodu jamči tzv. «Dejtonski ustav». S obzirom na to da Sud u Den Hagu svojom politikom optuživanja nije kaznio zločine nad Hrvatima u Bosni i Herce-

govini, uz iskreno žaljenje za svakom bošnjačkom žrtvom stradalom u hrvatsko-bošnjačkom sukobu, pozivamo tijela kaznenog progona u Bosni i Hercegovini da istraže i kazne počinitelje zločina nad Hrvatima tijekom rata. U napadima bošnjačke vojske na Hrvate, na malom području ubijeno je 1150 Hrvata, od kojih više od stotinu djece. Procesuiranje počinitelja tih zločina je nužnost, a u cilju održanja trajnog mira i prosperitetne budućnosti triju konstitutivnih naroda u cjelovitoj Bosni i Hercegovini.

4. Nemalo smo iznenađeni oslobađajućom nepravomoćnom presudom Jovici Stanišiću i Franku Simatoviću, šefu «Službe državne bezbjednosti» Miloševićeva režima i njegovu prvom agentu zaduženom za posebne operacije, osobito s činjenicom da niti jedan visoki politički dužnosnik tadašnje Srbije, vrh JNA i vrh KOS-a ovim nisu proglašeni dijelom ujedinjenog zločinačkog pothvata za zločine planirane i počinjene u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Kada uzmemo u obzir da je Slobodan Milošević umro bez presude, da je Biljana Plavšić, um zločina u Bosni i Hercegovini, osuđena na 11 godina zatvora, kada iz presuda za Srebrenicu i presude za Ovčaru iščitamo izuzimanje vojno-obavještajnog i političkog vodstva tadašnje SR Jugoslavije i Srbije iz odgovornosti za planiranje i organiziranje zločina u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, ne možemo se oteti dojmu da je riječ o cjelovitoj amnestiji Srbije odnosno njezina vojnog, obavještajnog i političkog vodstva za rat u bivšoj Jugoslaviji. Nepravomoćno osloboditi Stanišića i Simatovića i njihove nadređene za zločine u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te istodobno osuditi Hrvate i vodstvo tadašnje Hrvatske za planiranje organiziranog zločina u Bosni i Hercegovini ostavlja nas iznenađenima. Sud u Hagu time govori da je dominantno u politici optuživanja te dijelom u politici osuđivanja vođen kriterijima politike, a ne prava. Sud time nije ispunio svoju funkciju jer kod napadnutih i žrtava izaziva frustra-

ciju, a onima koji su izvršili agresiju ne daje priliku za suočavanje s istinom i vlastitom katarzom. Nakon ovih presuda neizbježno je pitanje: Kako to da je Hercegovina, koja je formirana radi obrane a više ne postoji, proglašena zločinačkim pothvatom upravljanim iz Zagreba, a Republika Srpska nastala na genocidu i etničkom čišćenju dobila legitimitet državnosti, i to suprotno svim načelima međunarodnog i humanitarnog prava? Nažalost, takve presude neće krvavi raspad bivše Jugoslavije tako skoro na primjeren način smjestiti u prošlost i u povijest.

–Imajući u vidu rečeno, nedosljednost Haškog suda, pokušaj da se od toga suda napravi pravni eksperiment, a ne instrument pravde, pozivamo Republiku Hrvatsku da nikako ne odustane od optužbe za genocid. To je nužno zbog mira na ovim prostorima. Nužno je pred jednim ozbiljnim, neeksperimentalnim

međunarodnim sudištem tražiti pravdu i ustanoviti pravilo za budućnost, a to je da se sukobi rješavaju sudom, a ne ratom. Također da oni koji započinju agresivni rat snose posljedice. U protivnom možemo očekivati nove ratove jer sve upućuje na to da se zločini isplate: što se osvoji ostaje agresoru, a žrtve odgovaraju zato što su se branile. Ako međunarodna zajednica nije spremna kroz *ad hoc* Sud u Hagu postaviti trajnije temelje mira na ovim prostorima, kako se to daje nazrijeti iz pojedinih optužnica i presuda, onda tu odgovornost na sebe mora preuzeti Republika Hrvatska, ako ni zbog čega drugoga, a onda zbog pijeteta prema žrtvama i sprečavanja ponavljanja djela.

U Zagrebu 10. lipnja 2013.

*Mons. dr. Vlado Košić,  
predsjednik Komisije HBK  
«Iustitia et pax»*

**IZJAVA KOMISIJE HBK «IUSTITIA ET PAX»  
O ODLUCI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE DA REVIDIRA ZAKON O  
PRAVOSUDNOJ SURADNJI SA ZEMLJAMA ČLANICAMA EU  
NAKON ŠTO SU SVE ZEMLJE ČLANICE EU POTPISALE  
PRISTUPNI UGOVOR S REPUBLIKOM HRVATSKOM**

Građani Republike Hrvatske bili su prošlih dana obaviješteni o odluci Vlade Republike Hrvatske da krene u izmjenu zakona o pravosudnoj suradnji sa zemljama članicama Europske unije, osobito u dijelu gdje se predlaže ograničenje primjene jedinstvenog europskog uhidbenog naloga samo na kaznena djela počinjena nakon kolovoza 2002. godine. Valja se podsjetiti da je europski uhidbeni nalog mehanizam koji je preuzet pregovorima o «poglavlju 23», koje nam je do posljednjeg trenutka bio najvažniji politički kriterij, štoviše poštivanje europskog uhidbenoga naloga nalaže i Ustav Republike Hrvatske (čl. 9.).

Ne možemo se oteti dojmu da se sve to radi poradi amnestije zločina počinjenih od strane jugoslavenske tajne policije u vremenu komunizma. Poznato je, naime, da je pred njemačkim sudom optužen visoki dužnosnik nekadašnje službe državne sigurnosti za ubojstvo Stjepana Đurekovića iz 1983. godine na tlu tadašnje Savezne Republike Njemačke, te da bi prvi trebao biti izručen njemačkom sudu nakon stupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Iznenadeni smo činjenicom da se Republika Hrvatska u to upustila i bez



konzultacija s EU. Apeliramo na Vladu Republike Hrvatske da sporni zakonski prijedlog povuče, kako Hrvatska ne bi u Europsku uniju ušla pod sumnjom i sa stigmom zaštitnika ideoloških zločina iz vremena komunizma već kao vjerodostojni partner. Ipak, iako se nadamo da će u Vladi Republike Hrvatske biti razboritosti i da će se povući sporni zakon, ostaje gorak okus spoznaje da su demokratske izabrane vlasti spremne štititi nedjela nedemokratskog totalitarnog sustava, koji je u Europi padom «zida» doživio svoj politički, moralni, ali i civilizacijski slom. Stoga i Europska unija kao zajednica antitotalitarnih zemalja promiče demokratske vrijednosti među kojima su i vladavina prava te procesuiranje svih koji su kažnjiva djela činili u sva tri totalitarna sustava u novijoj povijesti Europe: fašizmu, nacizmu i komunizmu.

Slučaj «Perković» stoga prelazi granice samog slučaja. Poštujući presumpciju nevinosti svakoga čovjeka, Komisija može samo konstatirati da je taj slučaj postao svojevrsna paradigma stanja u Hrvatskoj politici i društvu.

Mi smo se nadali i očekivali da će Vlada Republike Hrvatske s EU u ovoj finalnoj fazi pred pristupanje razgovarati o turističkim potencijalima, razvoju poljoprivrede koja prema procjenama Unije može hraniti 20 milijuna stanovnika u Europi, o novcu iz fondova koji će ojačati hrvatsku znanost i visoko obrazovanje, jedinu realnu snagu na kojoj se hrvatsko društvo može razvijati. Umjesto toga, Vlada Republike Hrvatske, se neposredno prije stupanja Hrvatske u Europsku uniju, mimo znanja EU, domišlja kako zaštititi zločine iz vremena komunizma.

Uistinu je tužna i spoznaja da hrvatska vlast po svom političkom mentalitetu nije spremna za ulazak u Europsku uniju. U pregovorima, koji su bili teški i zahtjevni, i u kojima je najvažnije bilo ostati vjerodostojan, nije sudjelovala. Štoviše u

posljednjih godinu dana u više se navrata pokazalo da Vlada ne zna što je zaključeno hrvatskim Ugovorom o pristupanju Europskoj uniji. Derogiran je više puta s više naslova, od pokušaja izmjene zakona o policiji, nerazumijevanju posebnog legislativnog okvira kojim pristupni ugovor priječi političarima članstvo u nadzornim odborima, nespretnog ponovnog potenciranja pitanja «Ljubljanske banke», ničim izazvanog otvaranja pitanja granica s Bosnom i Hercegovinom i dalje da ne nabrajamo. Uz to, svi potezi i izjave naših političara jasno pokazuju da ne razlikuju obvezu pomaganja susjedima kako bi se i oni što prije osposobili za Europsku uniju, sada u okviru zajedničke vanjske politike Europske unije, od onoga što se naziva regionalna, u ovom slučaju neo jugoslavenska politika, koja samo traži svoju novu formu i inačicu.

Šteta je već napravljena.

Hrvatska vlada ipak može, ako se koncentrira na Europsku uniju i na razvoj Hrvatske, popraviti sliku Hrvatske i legitimirati se kao demokratska vlada koja ne vara svoje partnere, ne prikriva zločine i ne štiti zločince, ma tko oni bili. Valja imati na umu da je zločin zločin i da ljudi pobijeni nakon II. svjetskoga rata od strane komunističkog režima nisu «manje mrtvi» od ljudi pobijenih tijekom II. svjetskog rata od strane ustaškog režima. Taj antitotalitarni stav mora biti naša legitimacija u slobodnom svijetu.

Nadamo se da će ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju pomoći konačnom odbacivanju svih totalitarizama, posebno komunističkog zločinačkog nasljeđa u našem hrvatskom društvu.

Pozivamo sve naše građane koji su vjernici da se mole za našu Domovinu!

U Zagrebu, 26. lipnja 2013.

*Mons. dr. Vlado Košić,  
predsjednik Komisije HBK «Iustitia et pax»*

IZJAVA KOMISIJE HBK «IUSTITIA ET PAX»  
O POŠTIVANJU SAVJESTI PRI SUDJELOVANJU U POBAČAJU

Ovih dana hrvatsku je javnost zatekla vijest da je gospođa Jaga Stojak, primalja, dobila otkaz jer je odbila sudjelovati u pobačaju u kninskoj državnoj bolnici. Podržavajući nadležne u bolnici u povlačenju odluke o nepravedno danom otkazu, podsjećamo na bitne okolnosti koje treba uzeti u obzir obzirom na ovaj slučaj.

Ustav Republike Hrvatske jamči svakome slobodu savjesti i vjeroispovijesti. Odbijanje svakog, pa i medicinskog osoblja da sudjeluju u pobačaju, glas je savjesti, a u mnogim slučajevima i praktični odraz vjeroispovijesti osobe koja time odbija sudjelovati u ubojstvu nerođenog djeteta.

I Zakon o sestrinstvu daje medicinskim sestrama pravo na priziv savjesti te pravo odbiti zdravstvenu njegu, ako se to ne kosi s pravilima struke. Nigdje nije izneseno da je odbijanjem sudjelovanja primalje u prekidu trudnoće, koji je počela provoditi kninska bolnica, bilo ugroženo zdravlje ili život majke, a očito je da je ista osoba više puta ranije odbila sudjelovati u prekidima trudnoće.

Zakon o primaljstvu ne sadrži priziv savjesti, no nigdje u opisu djelatnosti primalje ne predviđa prekid trudnoće, već opisuje sadržaje zdravstvene skrbi o majci i djetetu.

Upozoravamo da je ustavno pravo pojedinca iznad zakona, te je otkaz dan na ovaj način, iako je povučen, ne samo protuzakonit nego i protuustavan.

I konačno, više smo puta isticali u svojim izjavama da zakoni lišeni vrijednosnog sustava, a osobito oni koji promiču kulturu smrti, trebaju biti zamijenjeni onima koji potiču na zaštitu čovjeka u cjelini, i to od rođenja do smrti. U ovom je slučaju hrabrim odbijanjem da sudjeluje u prekidu nerođenog života primalja, gospođa Jaga Stojak, pokazala svima kako pojedinac, kada skupi hrabrosti, može učiniti nešto dobro, usprkos sustavu koji zagovara pravo izbora pojedinca nasuprot prava djeteta na život. Nadamo se da je ovim hrabrim činom gospođa potaknula i svakog od nas na promišljanje o jednom od temeljnih pitanja o kojemu se kod nas šuti: kad počinje život, te što činimo da ga zaštitimo?

«Što god ste učinili jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili» (Mt 25,40), poručio nam je Isus, a na nama je da razmislimo o njegovim riječima i prepoznamo svoga brata, bez obzira kako malen i bespomoćan bio.

U Zagrebu, 16. kolovoza 2013.

*Mons. dr. Vlado Košić,  
predsjednik Komisije HBK «Iustitia et pax»*

PORUKA MONS. ĐURE HRANIĆA, PREDSEDNIKA VIJEĆA HBK ZA  
KATEHIZACIJU, NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2013./2014.

**«Ta ti si među nama, Gospodine, mi se tvojim zovemo imenom» (Jer 14, 9)**

**Uklesan u povijest hrvatskoga naroda**

Odvijeka se narod na ovim prostorima dičio svojom kršćanskom vjerom. Već prvi pisani redak «Az, v ime Otca i Sina i Svetago Duha» očituje da je kršćanska vjera u Trojedinoga Boga uklesana u same temelje hrvatskoga jezika i kulture te da ona od početka predstavlja životnu inspiraciju njegova religioznog, političkog i kulturnog života. I danas, stoljećima nakon tih prvih pisanih riječi, o kršćanskoj se vjeri u Hrvatskoj govori i piše. O njoj je riječ ne samo u crkvenim medijima. Ona nije predmet razmišljanja niti samo učenih teologa. Po vjeronauku u školi ponovno je, kroz posljednjih dvadesetak godina, prisutna i unutar hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava (unatoč tome što neki još danas drže da je taj sustav područje privilegiranog promišljanja i proizvodnog utjecaja vladajućih na političkoj sceni). Uz izvorno mjesto svoga rasta, života i slavljenja, kao što je to župna zajednica, kršćanska vjera danas je česta tema svjetovnih vijesti i internetskih blogova, socioloških analiza i ekonomskih pitanja.

O kršćanskoj vjeri, posebno o Katoličkoj Crkvi, danas se doista mnogo govori. I različito se govori. No, unatoč tome, čini se da je govor o vjeri sveden na njezinu pojavnost, odnosno na očitovanje vjere u životu pojedinaca i društva, na govor o Crkvi i o njezinu djelovanju, ali da sama vjera ne uspijeva sići u riječ svakodnevnoga života, izreći svoj nutarnji sadržaj i artikulirati samu sebe. Drugim riječima, čini se da svi zajedno zaboravljamo govoriti o Bogu, a ono o čemu se govori i čega su usta mnogih puna ne hrani srce suvremenog čovjeka, temelj svakog pa i našeg društva. Kao da zaboravljamo pustiti Boga da on progovori: u ljudskoj riječi Crkve i kršćana. Kršćanstvo i Crkva kao da se nalaze na granici između dva svijeta: ili se samo u njima vidi spase-

nje i nada, ili ih se prokazuje kao nemoćne sukrivice za teško stanje čovjeka i društva. Kršćanstvo je ili duboko duhovna stvarnost pojedinca ili je vidljiva stvarnost u umjetnosti i kulturi, koje su ionako «ljubav» tek pojedinih skupina građana. O kršćanstvu govori vjeronauk u školi, ali se njega shvaća kao predmet izoliran unutar zidina jedne učionice. No, istodobno se u drugim prostorijama iste škole o kršćanstvu može govoriti kao o neznanstvenoj te nedostatnoj ponudi za osmišljanje ljudskoga života.

Bog, čije je ime uklesano u povijest ovoga naroda, kao da je postao «stranac u ovoj zemlji» (usp. Jer 14, 8).

**«Ta ti si među nama, Gospodine»  
(Jer 14, 9)**

Kad su suša i glad zaprijetile Judeji, prorok Jeremija vapije i razgovara s Bogom: «Zašto si... kao junak koji ne može pomoći? Ta ti si među nama, o Gospodine, mi se tvojim zovemo imenom – nemoj nas ostaviti.» U riječima proroka Jeremije susrećemo na prvi pogled nepokolebljivu sigurnost koja ne ostavlja prostora pitanjima. Tu se odavno spustio oblak religioznog osjećaja i iskristalizirao se u postojani kredo: Ti si među nama, Gospodine! Bog s kojim prorok Jeremija razgovara osobni je Bog. Prorokove dramatične riječi nisu rutina, niti površni govor o Bogu. Nisu niti zaziv nekoj «višoj sili». Jeremijin Bog je osobni Bog koji se potvrđuje u času ljudske nedaće i sumnje mnogih. To nije Bog «wellness religioznosti». Bog proroka Jeremije misli ozbiljno!

Ono što su za judejski narod nekoć bile suša i glad, to su danas iznenadne i tragične prirodne nepogode. No, ne samo to. Mnogo je toga što suvremenog čovjeka tjera na rub

njegove egzistencije i njegova identiteta. Mnogo je toga što se kao prosvijetljeno predstavlja, veličajući čovjeka i njegovu osobu. Zaslijepljen tom veličinom, čovjek poseže za određivanjem granica Božjem djelovanju u svome životu. To nažalost pokazuju i mnogi zakoni u našoj zemlji.

U takvoj stvarnosti valja si posvijestiti da Bog koji je među nama i kojega možemo dotaknuti (usp. papa Franjo, *Svjetlo vjere*, br. 31) poziva sve nas kršćane, a na poseban način nas koje je najprije pozvao u živo zajedništvo sa sobom, da još više vjerujemo, poput proroka Jeremije; da vjerujemo i u ime onih koji u Boga sumnjaju. Jer «kada vjera slabi, prijeti opasnost da oslabe i temelji čovječnosti» (isto, br. 55).

Kako, dakle, iznova «stranca u ovoj zemlji» spoznati kao živoga Boga među nama (usp. Jer 14, 8-9)?

### Evangelje je Riječ života

Bog je u povijesti svoga prijateljstva s čovjekom na najljepši način progovorio u svome Sinu. O njemu, Isusu iz Nazareta, pripovijedaju evanđelja. Ta Radosna vijest nije samo poruka Isusa Krista nego je ona sama Isus Krist. Evangelje je tako Riječ života.

Kako bi Radosnu vijest proširio po svem svijetu, Isus šalje svoje učenike ne samo «kao sluge, nego kao prijatelje» (usp. Iv 15, 15). Oni će biti poslani, ali mu se uvijek iznova vraćaju. Drugim riječima, Isus ne treba učenike samo radi toga da naviještaju evanđelje svim ljudima. On zapravo želi svoj život dijeliti s njima. Između Isusa i njegovih učenika nastaje životno unutarnje zajedništvo koje ribare čini apostolima, Isusovim učenicima. Upravo po tom životnom zajedništvu s Isusom učenici postaju svjedoci promjene vlastitoga života. U zajedništvu s njim postaju navjestitelji Istine, a nakon njegove smrti i uskrsnuća ostaju gorljivi zagovornici evanđelja – Riječi života.

U evanđelju se Sin Božji u potpunosti otkrio čovjeku. On više nije stranac ljudskoj spoznaji. On poziva svakog čovjeka u zajedništvo sa sobom. Želi život dijeliti s njim. Štoviše: život je svoj dao za čovjeka. «Kristov život, način na koji on poznaje Oca i njegova stalna i potpuna povezanost s Njim, otvara novi prostor ljudskom iskustvu, koji nam je svima pristupačan» (papa Franjo, *Svjetlo vjere*, br. 18). Kršćanstvo, koje nam se čini kao stvarnost na granici dvaju svjetova, u Isusu Kristu gleda onoga u kojemu ta dva svijeta žive i postaju jedno: neprekidno zajedništvo s Ocem i želja dijeliti zemaljski život s čovjekom. Ono naviješta utjelovljenoga Sina Božjega u kojemu su izbrisane granice između ovoga svijeta i Božjega kraljevstva. Doista, u Isusu – Riječi života, Bog je s nama.

### Klesan u sadašnjost

Draga braćo i sestre u istoj vjeri u Trojedinoga Boga, koji i danas progovara u Isusu Kristu – Riječi života! Katehetsko nastojanje Crkve, i u tom okviru i vjeronauk u školi, otkriva i prepoznaje Boga koji snagom Duha svoga uskrsloga Sina trajno ulazi u našu ljudsku povijest, progovara kroz našu ljudsku riječ, kleše svoje ime u naša srca i uzima naše lice. Šalje nas u svijet i vraća nas sebi u zajednici Crkve.

Drage vjeroučiteljice i vjeroučitelji, vi hodate i djelujete na granici između osobnog, dubokog unutarnjeg odnosa s Bogom i svijeta mladih kojima drugi pokušavaju ponuditi istinu i puninu života. I mladi su, poput vas, putnici na granicama različitih svjetova. Istodobno se, uživajući svijet «playstationa» i računalnih igara, mnoštva reklama i različitih predstavljanja sreće, i oni otvaraju i Riječi koju im vi donosite. Vi ste zaslužni da se o Bogu govori na mjestu na kojemu se o njemu, prema mišljenju nekih, ne bi trebalo govoriti. Upravo vama, pionirima i prvim teolozima djece i mladih, biskupi naše domovine iskreno zahvaljuju.

Vi brinete o tome da se riječ Bog ne tabuizira, niti da se zaboravi.

S dubokom vas sviješću pozivamo da i nadalje, iz perspektive kršćanske vjere u Boga, djeci i mladima nudite život u punini i izobilju (usp. Iv 10, 10). Time ćete ispuniti onaj misionarski nalog u svijetu koji vam Crkva svesrdno povjerava u obliku kanonskoga mandata dok vas šalje u svijet kao izabrane navjestitelje evanđelja, Riječi života. Idite na put s djecom i s mladima i ove školske i pastoralne godine. Na tom putu naviještajte Boga koji ima svoje ime, svoju povijest i svoje lice.

Dragi katehete i katehistice, vi se na temelju svoga kršćanskoga poziva odazivate želji Crkve te, zajedno sa svećenicima, izražavate spremnost rada u Božjem vinogradu. Kako smo vam zahvalni na svjedočanstvu kojega pružate! Vi, žene i muškarci, očevi i majke, unatoč svim nedaćama i strahovima, usred redovitih svakodnevnih obveza, pokazujete da je pitanje prijateljstva čovjeka i Boga itekako i danas aktualno. To svjedočite najprije kao roditelji, ali istodobno i kao katehete u župnim zajednicama te u drugim oblicima rada s djecom, mladima i odraslima. U vašem se djelovanju očituje sva punina primljenih sakramenata u kojima vas je osobno dotaknuo živi Bog.

Draga braćo svećenici, dragi župnici! Isus je slao učenike da naviještaju njegovu Riječ. Oni su to, kako rekosmo, činili, ali su mu se uvijek vraćali. Zajedništvo s njim, život s njim, bilo je ono što su htjeli međusobno dijeliti. U skladu s poticajem biskupa okupljenih na ovogodišnjoj biskupskoj sinodi o putovima nove evangelizacije, pozivamo vas da i vi učinite svoju zajednicu zajednicom gostoljubivosti! Neka svi margi-

nalizirani nađu u njoj svoj dom, a svi žedni zdenac istinskoga smisla kojemu je jedini izvor Isus Krist.

Dragi učenici i mladi! Sve te riječi, premda upućene različitim naslovnici, najprije su napisane vama. Vi kršćanskoj vjeri dajete novo lice. O njoj često govorite na drukčiji način od uobičajenoga. Zahvaljujem vam što pred nas stavljate tako očitu istinu da pitanje Boga u našem društvu nije «u potpunosti riješeno». Vi, naime, želite ići na put s njim. To nam pokazuje vaša zauzetost u vjeronauku u školi, kao i vaša suradnja u pripravi na sakramente u župnim zajednicama. Osim što ćemo vam na tom putu rado pružati «ruksak» Isusove riječi, htjeli bismo naučiti više slušati vas. Govorite nam, stoga, o Bogu! Svjedočite ga! Ispripovjedite nam kako ste ga dotakli! Svi mi govorimo o istom Bogu, premda ne uvijek na isti način. Pomozite nam, stoga, da bolje razumijemo vaš svijet: svijet u kojemu Bog nije stranac, svijet koji pripada Isusu, svijet u kojemu žive oni koji se zovu njegovim imenom i to žele i ostati; svijet koji je, premda iz godine u godinu stariji, po vama iz godine u godinu sve mlađi! Željeli bismo da se dogodi i s kršćanskom vjerom: da dok se razvija i «stari», biva mlađom i svježijom!

Svima vama, draga braćo i sestre, na početku nove školske i pastoralno-katehetske godine želim da svjetlo vjere postaje sve jače i sjajnije, da trajno osvjetljava živote vas i vaših bližnjih, kako biste, zajedno s cijelom Crkvom, ispovjedili: «Ta ti si među nama, Gospodine, mi se tvojim zovemo imenom» (Jer 14, 9).

*Mons. Đuro Hranić*

## PRIOPĆENJE SA SJEDNICE VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ

- ZAGREB, 24. SVIBNJA 2013. -

Sjednica Vijeća HBK za život i obitelj održana je u petak 24. svibnja 2013. u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu pod predsjedanjem krčkog biskupa mons. Valtera Župana koji je sjednicu sazvao slijedom objave Teza za nacrt prijedloga novog Obiteljskog zakona.

Na početku sjednice dr. Petar - Krešimir Hodžić, voditelj Ureda HBK za život i obitelj, izvijestio je vijećnike o aktualnim zbivanjima, a potom se razvila rasprava o spomenutim Tezama. Vijećnici su iznijeli svoje komentare i stručna mišljenja na temelju kojih su oblikovani zaključci.

Prije svega, uočeno je da i sami autori Teza priznaju kako ne postoji potrebna infrastruktura odnosno materijalni i ljudski resursi koji bi omogućili provedbu novog propisa što uvelike dovodi u pitanje i svrsishodnost njegova donošenja. Naime, to bi još više moglo otežati i usporiti funkcioniranje sustava u ova za brak i obitelj krizna vremena kada bi najviše napora i ulaganja trebalo uložiti u preventivno djelovanje te očuvanje braka i obitelji, a sve to, dakako, u interesu djece. Nažalost, to se iz teza ne može iščitati. Nadalje, prepoznati su propusti te sadržajne manjkavosti i nedorečenosti u Tezama, no o njima se teško očitovati bez uvida u cjeloviti tekst Nacrta prijedloga.

U drugom dijelu sjednice vijećnicima se obratio Marko Mišić iz Udruge «Franak» koji je izložio svoju osobnu priču i situaciju u koju je dospio uzimajući kredit u švicarskim francima te u kakvu ga je zabludu dovela banka. Potvrdio je kako se oko 100.000 osoba nalazi u sličnoj ili još gorjoj situaciji koja razorno djeluje ne samo na njih osobno već i na njihove obitelji što se očituje u bra-

čnim i obiteljskim krizama te pobolijevanju pa čak i samoubojstvima.

Potom je prof. dr. Ivan Lovrinović, stručni suradnik Udruge «Franak», zorno prikazao slijed događanja od 2006. do danas iz bankarske i pravne perspektive te ukazao na neopravdane postupke banaka koji bi se mogli nazvati «makrolihva». Progovorio je o dužničkom ropstvu u koju upadaju pojedinci i obitelji zahvaćene takvim stanjem i koje posljedice ima odugovlačenje sudskog procesa. Povezao je nemogućnost otplaćivanja kredita s ovrhama i deložacijama o kojima je u svojoj izjavi od 6. svibnja svoj stav iznijela i Komisija HBK Iustitia et pax.

Vijećnici su nakon uvida u stvarno stanje iznijeli svoju zabrinutost razvojem situacije u kojima neetični bankari ciljanim i unaprijed isplaniranim potezima preuzimaju glavnu riječ nad sudbinom pojedinca, obitelji te naposljetku i čitavog društva. Osobito su željeli iskazati svoju moralnu potporu svima onima koji su se, uzimajući kredite u švicarskim francima s ciljem rješavanja svojih osnovnih egzistencijalnih pitanja, našli u teškoj i često bezizlaznoj situaciji. Vijećnici su izrazili svoje nadanje da će se sudski proces u što skorijem roku privesti kraju kako bi obitelji zahvaćene ovim problemom što prije izašle iz nametnute krizne situacije. Promišljajući o mogućim rješenjima došlo se do zaključka kako je potrebna uspostava etičkih banaka koje će raditi u prilog obitelji kako bi one, kao osnovne jedinice društva, mogle biti funkcionalnije i tako davati čim veći doprinos društvu, a prije svega u rađanju djece koja su najvitalniji i najvažniji resurs društva.

Zagreb, 28. svibnja 2013.

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOGA PLENARNOG ZASJEDANJA  
HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

- ZAGREB, 5. LIPNJA 2013. -

Redoviti godišnji susret biskupa s redovničkim provincijalima održan je 5. lipnja 2013. godine u Zagrebu, u sjedištu HBK-a (Ksaverska cesta 12a). Nazočne su pozdravili predsjednik HBK-a mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup, i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica o. Vinko Mamić. U radnom dijelu susreta biskupi i redovnički poglavari razgovarali su o zajednicama i pokretima u Crkvi, naglasili pozitivne strane i otvorena pitanja glede njihova djelovanja unutar pastorala Crkve. Razgovor je bio usredotočen na liturgijska i druga slavljia karizmatičkih skupina, kao i na potrebu kanonskoga poslanja.

Primijećeno je da, nažalost, ima predstavnika katoličkih pokreta koji smatraju da njihovo poslanje dolazi «izravno od Duha Svetoga», pa im nije potrebno kanonsko dopuštenje zakonitih poglavara. «Kako propovijedati bez poslanja», pitao se davno apostol Pavao (Rim 10, 15). Dok se s jedne strane zamjećuje pasivnost velikoga broja vjernika laika u Crkvi, s druge strane nameće se potreba i pitanje kako pomoći onima koji se žele više posvetiti evangelizaciji i apostolatu, ali to čine bez poslanja, bez povezanosti sa službenom Crkvom. Istina, dekret o Apostolatu laika (AA 3) veli da «laici stječu dužnost i pravo na apostolat iz samog sjedinjenja s Kristom glavom», no, isti dekret naglašava da je «bitni element kršćanskog apostolata povezanost s onima koje je Duh Sveti postavio da vode Crkvu Božju» (AA 23). Kad te povezanosti nema, pojavljuju se teškoće koje su teološke i psihološke naravi. Prof. dr. Nikola Vranješ iz Rijeke u svom intervjuu podsjetio je na pet kriterija crkvenosti koje je istaknuo svojedobno kao pomoć laicima i laičkim vjerničkim društvima blaženi Ivan Pavao II. u apostolskoj pobudnici «Christifideles laici» (br. 30).

U raspravu je uveo interventom dr. o. Mijo Nikić koji je, uz pozitivne elemente takvih susreta, istaknuo i opasnosti koje treba imati u vidu. Između ostalog naveo je nekoliko praktičnih uputa kojih bi se trebali držati svi koji se time bave. Također, istaknuto je da se nerijetko na tim susretima naglašava «potraga za izvanrednim i neobičnim pojavama» koje se «proizvodi ritualima, polaganjem ruku, pjesmom i poklicima nabijenih emocija». Gotovo da nema mjesta za šutnju. Nedostaje cjelovita slika Krista «koji zahtijeva i traži žrtvu i odricanje, sve do mučeništva» (sv. Toma Akvinski). «Tražite najprije kraljevstvo Božje, govorio je Isus, a sve ostalo će vam se dodati.» Naglašeno je da postoji ozbiljan rizik da se religiju svede na paramedicinu. Zbog toga je Kongregacija za nauk vjere objavila «Naputak o molitvama kojima se od Boga moli ozdravljenje» (14. rujna 2000.) u kojem «upozorava vođe molitvenih susreta neka izbjegavaju svaki oblik hysterije, teatralnosti i senzacionalizma». U tom vidu rečeno je neka biskupi bdiju nad onim što se u pokretima i na seminarima zbiva. Ali, neka i odlučno reagiraju kad su posrijedi zlorabe i odstupanja od liturgijskih i drugih crkvenih norma i propisa.

U vidu pastoralnoga rada i služenja zaključeno je kako se čini nužnim i potrebnim iznova usredotočiti «novu evangelizaciju» na osobu Isusa Krista, pa u susretima, seminarima i duhovnim obnovama nuditi Isusa, a ne zdravlje, nuditi njegov «poraz» na Kalvariji, a ne uspjeh, Kristovu muku i patnju, a ne miran i spokojan život. Dobar i odgojan primjer u tom pogledu pruža nam blažena Chiara Badano, koja je na prijedlog da moli za čudo ozdravljenja odgovorila: «Ne tražim čudo ozdravljenja, jer osjećam da to nije u Božjem planu. Gospodin će znati kad će staviti kraj mojim patnjama.» Ljudi suočeni trpljenjem

imaju svoga uzora i u liku blaženog Ivana Pavla II. koji se sa svojom bolešću postojano i hrabro nosio do zadnjega dana svoga ovozemaljskog života. A njegovu desetu obljetnicu trećega apostolskog pohoda našoj domovini upravo ovih dana slavimo.

Novoj evangelizaciji potrebna je ponizna duhovnost koja prihvaća volju Božju i uzda se u njegovu Providnost. Prava sakramentalna pobožnost po kojoj dobivamo milost je put koji nas usklađuje s voljom Božjom. Ne tražimo «duhovne gurue koji vežu duše na sebe i praktički ih zarobljavaju», nego nam trebaju «istinski pastiri koji su vjerni Crkvi i koji hoće dijeliti sudbinu siromaha», jer «traže izgubljene, tješe ucviljene i s Bogom pomiruju grešnike».

U poslijepodnevnom radu, na kojem je svoj pozdrav uputio i apostolski nuncij u RH mons. Alessandro D'Errico, biskupi su, prema uputama Kongregacije za nauk vjere od 3. svibnja 2011, raspravljali i usvojili Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika. Smjernice su predviđene kao pomoć

biskupima u traženju istine i pravde, kažnjavanju počinitelja te liječenju nanesenih rana. One su također vidljiv znak brige koju Crkva pokazuje prema žrtvama spolnog zlostavljanja i prema svakom drugom obliku nasilja i iskorištavanja. Smjernice će biti poslane mjerodavnoj kongregaciji na odobrenje.

Vijeće HBK-a za život i obitelj pripremilo je osvrt na teze za nacrt prijedloga iskaza za Obiteljski zakon koji će se uputiti kao doprinos javnoj raspravi. S ovoga zasjedanja biskupi su uputili poruku povodom odluke Ustavnoga suda o Kurikulumu zdravstvenoga odgoja. Poruka je u prvome redu upućena roditeljima i poziva ih da se uključe u javnu raspravu o predloženim sadržajima Kurikuluma zdravstvenog, a posebice spolnog odgoja. Biskupi se nadaju da će i predstavnici vijeća roditelja u školama iskoristiti svoje pravo te sukladno vjerskom opredjeljenju kritički vrednovati one dijelove sadržaja koji ugrožavaju integritet djeteta i njegov kršćanski identitet.

*Tajništvo HBK*

## PRIOPĆENJE SA SJEDNICE STALNOGA VIJEĆA HBK-A

- ZAGREB, 15. SRPNJA 2013. -

Sjednica Stalnoga vijeća HBK-a održana je danas, 15. srpnja 2013., pod predsjedanjem zadarskoga nadbiskupa i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimira Puljića u sjedištu HBK u Zagrebu. Sjednici su bili nazočni i ostali članovi Stalnoga vijeća HBK-a: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i potpredsjednik HBK-a, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki, mons. Enco Rodinis, generalni tajnik HBK-a, i mons. Fabijan Svalina, zamjenik generalnoga tajnika.

Članovi Stalnoga vijeća osvrnuli su se na zaključke s 46. plenarnog zasjedanja koje je bilo u travnju 2013. godine. Tajništvo HBK-a podnijelo je izvješće o aktualnim stvarima s obzirom na ustrojstvo ureda i ustanova HBK-a, kao i o delegatima koji će sudjelovati na predstojećim međunarodnim susretima.

Bilo je govora i o predstojećoj beatifikaciji sluga Božjega Miroslava Bulešića koja će biti u pulskoj Areni 28. rujna 2013. godine. Porečka i pulska biskupija za ovu prigodu otvorila je web-stranicu *miroslavbulesic.hr*. Miroslav Bulešić bio je uzoran



svećenik, pun pastoralne revnosti, čovjek molitve i djelotvorne ljubavi, svećenik koji je imao veliko srce za siromahe i za sve potrebne, koji se u svojem djelovanju nadahnjivao samo vjerom, za koju je bio spreman položiti i život. Ubili su ga komunisti nakon krizme u Lanišću u nedjelju, na blagdan sv. Bartola apostola, 24. kolovoza 1947. godine.

Biskupi su informirani i o izjavi koju je predsjednik Vlade Republike Hrvatske dao na sjednici održanoj 26. lipnja 2013. godine, a koju su prenijeli mediji. Naime, u kontekstu rasprave o «Zakonu o pravosudnoj

suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske Unije» predsjednik Vlade RH je izjavio da su «zločince ovih 20 godina šttili Crkva i HDZ». Biskupi očekuju objašnjenje takvog istupa i traže ispriku zbog uvrede, klevete i narušavanja ugleda.

Razmotrena su pitanja vezana uz promijenjene odnose Vojnog ordinarijata i MORH-a, kao i najavljena, a dijelom i provedena reforma na HRT-u. Članovi Stalnoga vijeća izrazili su zabrinutost zbog dokidanja autonomije Religijskog programa na HTV-u koja mu je zajamčena Sporazumom koji su potpisali HRT i HBK.

#### SUSRET ČLANOVA CRKVENOG DIJELA MJEŠOVITOG POVJERENSTVA ZA POVRAT IMOVINE

Sastanak crkvenih članova Mješovitog povjerenstva za povrat imovine pod predsjedanjem kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog, podpredsjednika HBK i predsjednika Biskupske komisije za odnose s državom, održan je jučer, 23. srpnja 2013., u zgradi Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Cilj ovog susreta bio je ustanoviti što je do sada učinjeno u radu Mješovitog povjerenstva Vlade RH i HBK kao i određivanje prioriteta za daljnje kontakte s državnom stranom povjerenstva te definiranje mogućih tema sljedećih susreta.

Definiranje temeljnih smjernica za rješavanje otvorenih pitanja bit će prioritet na

kojem će tijekom sljedećih tjedana raditi članovi crkvenog dijela Mješovitog povjerenstva.

Članovi povjerenstva i drugi prisutni (mons. Fabijan Svalina, supredsjedatelj, mons. Enco Rodinis, generalni tajnik HBK, mons. Ivan Hren, vlč. Ivica Žuljević, predstavnik redovnika fr. Kristijan Dragan Rajič, Zvezdana Znidarčić i Nikola Matijević) izrazili su nadu da će se susreti Mješovitog povjerenstva dviju strana u buduće odvijati redovito u nastojanju traženja i realizacije mogućih i pravednih rješenja.

Zagreb, 24. srpnja 2013

## PRIOPĆENJE SA SJEDNICE VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ

- ZAGREB, 24. KOLOVOZA 2013. -

Sjednica Vijeća HBK za život i obitelj održana je u subotu 24. kolovoza 2013. u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu pod predsjedanjem krčkog biskupa Valtera Župana. Sjednica je sazvana radi osvrta na nedavno objavljeni Nacrt Obiteljskog zakona, ali i kako bi se raspravilo o rezultatima završene javne rasprave o tezama Obiteljskog zakona i tezama Zakona o socijalnoj skrbi kojoj su članovi Vijeća dali svoj doprinos.

Nakon uvodne molitve i pozdravnih riječi biskupa Župana, vijećnici su detaljnije upoznatiji s rezultatima javne rasprave o tezama Obiteljskog zakona te Zakona o socijalnoj skrbi koji su objavljeni na stranicama Ministarstva socijalne politike i mladih. Što se tiče osvrta HBK na teze Obiteljskog zakona vijećnici su uočili da je na svaku točku, uz kraće ili duže obrazloženje, napisano prihvaća li se ili ne primjedba, odnosno prijedlog. To upućuje na zaključak da je svaka točka uistinu i razmatrana. Ipak, vijećnici su ostali zatečeni činjenicom da nije prihvaćena primjedba da je održivost braka važna ne samo zbog dobrobiti djece, nego i zbog samih bračnih partnera i čitavog društva te da nedostaje jasan prioritetni naglasak na očuvanje braka kako u preventivnom tako i u kurativnom smislu.

Vijećnike je osobito neugodno iznenadilo što se javna rasprava o Nacrtu provodi u vrijeme kada najveći broj građana koristi godišnji odmor, unatoč tome što je upravo ta primjedba HBK bila prihvaćena. Dokaz tome je da se u danom obrazloženju, vidljivo na internetskim stranicama Ministarstva, izrijeком navodi da bi Nacrt trebao biti u raspravi do 15. rujna 2013. Uzimajući u obzir veličinu dokumenta (Nacrt zajedno s

obrazloženjima ima ukupno 318 stranica), opseg promjena u odnosu na postojeći Obiteljski zakon s kojim se mora usporediti te nadasve važnost ovog organskog zakona vijećnici smatraju da bi se rasprava o Nacrtu trebala produljiti bar do kraja rujna. Na kraju donesen je zaključak o načinu i dinamici sastavljanja osvrta na Nacrt Obiteljskog zakona.

Razmatrajući sudbinu primjedbi HBK na teze Zakona o socijalnoj skrbi vijećnici su iznenađeni što ih je predlagatelj sve odbacio, očito osvrćući se samo na uvodnu načelnu primjedbu o uopćenosti objavljenih teza, a da ostale vrlo konkretne i konstruktivne primjedbe i prijedloge uopće nije uzeo u obzir. Uz to, za razliku od onih upućenih na teze Obiteljskog zakona, primjedbe HBK kao niti drugih pravnih i fizičkih osoba, ovdje nisu objavljene u cijelosti. Stoga, zainteresirana javnost niti ne može imati uvid u njihovu opravdanost i argumentiranost.

Dr. Petar-Krešimir Hodžić, voditelj Ureda HBK za život i obitelj, tijekom sjednice ukratko je izvijestio vijećnike o novostima i aktualnim zbivanjima, a kratka rasprava povela se o dovršenju prijevoda studentskog vodiča za proučavanje teologije tijela u studentskim skupinama u župama; o situaciji oko uvođenja zdravstvenog odgoja; o Europskoj građanskoj inicijativi «Jedan od nas» za koju će se 22. rujna organizirati Europski potpisni dan te o Obredu blagoslova djeteta u majčinoj utrobi na engleskom jeziku koji je Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenta Svete Stolice odobrila Američkoj biskupskoj konferenciji u prosincu 2011.

**ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA**

Broj: 690/2013.

Krak, 11. rujna 2013.

DANI SLUGE BOŽJEGA FRA IVANA PERANA  
**Prijenos posmrtnih ostataka i 10. obljetnica smrti**

Dana 27. ožujka 2011. godine u rodnom mjestu fra Ive Perana Kaštel Starom, svečano je otvoren biskupijski proces za njegovu beatifikaciju euharistijskim slavljem i svečanim obredom kojeg je vodio mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko – makarski.

Dani od 12. do 14. rujna 2013. zauzet će također vrlo važno mjesto u ovom procesu. Tih će se dana *prenjeti posmrtni ostaci fra Ivana iz samostanskog groblja na Košljunu u samostansku crkvu*, te će se obilježiti *deseta obljetnica od prijelaza Sluge Božjega iz ovozemaljskog života u svijet beskrajne Božje ljubavi*.

Ovi će događaji biti popraćeni bogatim višednevnim programom kako slijedi:

**Četvrtak, 12. rujna:**

Prijenos posmrtnih ostataka sluge Božjega fra Ivana Perana, iz samostanskoga groblja u novu grobnicu u samostanskoj crkvi. Prema pravilima Kongregacije za proglašenje blaženih i svetih, prijenos se obavlja komisijski pod vodstvom biskupa, mons. Valtera Župana, uz nazočnost užega kruga vjernika (bez šireg sudjelovanja pučana).

**Petak, 13. rujna, u 17. sati:**

‘Bonaventurianum’ (‘Vedra budućnost’) – Zborovi djece, mladih i odraslih s Otoka Krka Padre Ivu u čast.

**Subota, 14. rujna: Blagdan Uzvišenja Svetoga Križa**

- Euharistijsko slavlje, početak u 11 sati: predvodi biskup, mons. Valter Župan
- Nakon euharistijskog slavlja: Koncert zborova iz otoka Krka, Kaštel Starog i Rijeke/Krnjevo.
- Predstavljanje knjižice ‘Sluga Božji fra Ivan Peran’.
- Slavlje se završava molitvom za proglašenje blaženim sluge Božjega; nakon molitve vjernici pohađaju grob Sluge Božjega.

U širi program spomena osobe sluge Božjega fra Ivana Perana, bit će organizirana i sportska natjecanja: u subotu 07. rujna u 8.00 sati 2. juniorsko takmičenje u udičarenju; u 10.00 sati 4. malonogometni turnir ‘Morčići’; 10.00 sati 2. Kup Košljun 2013., regata za klasu ‘Optimist’; u nedjelju 08. rujna u 10.00 sati 2. Kup Košljun 2013., regata za klasu ‘Optimist’.

Pozivam župnike otoka Krka da potaknu svoje vjernike na sudjelovanje na ovom svečanom događanju u čast blagopokojnog i dragog nam fra Ivana Perana.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

TEOLOŠKO-PASTORALNI TJEDAN  
ZA SVEĆENIKE I REDOVNIKE RIJEČKE METROPOLIJE

Tajništvo Teologije u Rijeci dostavilo nam je program ovogodišnjeg *Teološko-pastoralnog tjedna* koji će se održati u Velikoj dvorani nove zgrade Teologije u Rijeci (Omladinska 14, Rijeka) 16. rujna 2013. na temu: «*Naša Crkva u Bulešićevo vrijeme i danas*» sa zamolbom da ga prosljedimo svim svećenicima i redovnicima koji djeluju na području Biskupije Krk.

Prosljeđujemo Vam dakle taj program, sa zamolbom svećenicima da već sada u kalendar svojih obveza i aktivnosti ubilježe termin Teološko-pastoralnog tjedna – *ponedjeljak, 16. rujna 2013.* – i da tako planiraju svoje dužnosti kako bi mogli sudjelovati na

cjelodnevnom programu u Rijeci. Toga dana imamo naime prigodu pobliže se upoznati s likom istarskog svećenika i mučenika vlč. Miroslava Bulešića koji će biti proglašen blaženim 28. rujna 2013. u Puli, te u njemu otkriti primjer i ohrabrenje na svjedočenje vjere u ovim vremenima.

Mole se zato svećenici da svoje sudjelovanje na Teološko-pastoralnom tjednu u Rijeci prijave svom Biskupskom ordinarijatu *do 02. rujna 2013.* da bi se popis sudionika iz Biskupije Krk mogao dostaviti Teologiji u Rijeci *do 09. rujna 2013.*, kao što je naznačeno i u samom programu i kako nas obvezuju organizatori.

Prilog:

## PROGRAM

08.45	Otvaranje i pozdravi	13.00	Ručak
09.00	Mons. dr. sc. Mile Bogović <i>Specifičnost progona Crkve neposredno nakon Drugog svjetskog rata u Gospićko – senjskoj biskupiji</i>	14.30	Prof. dr. sc. Nela Veronika Gašpar <i>Mučenik i žrtva u suvremenoj teologiji mučeništva</i>
09.20	Doc. dr. sc. Marko Medved <i>Riječka biskupija nakon drugog svjetskog rata</i>	14.50	Prof. dr. sc. Tonči Matulić <i>Današnji oblici osporavanja Crkve kao izazov</i>
09.40	Doc. dr. sc. Franjo Velčić <i>Krčki biskup dr. Josip Srebrenić među prvim progonjenim hrvatskim biskupima nakon Drugog svjetskog rata</i>	15.10	Dr. sc. Jure Bogdan <i>Miroslav Bulešić kao uzor i nadahnuće za svećenike danas</i>
10.00	Rasprava	15.30	Rasprava
10.30	Pauza	15.45	Pauza
11.00	Prof. dr. sc. Stipan Trogrlić <i>Progoni i stradanja Katoličke Crkve u Porečkoj i Pulskoj biskupiji u prve dvije poratne godine (1945.-1947.)</i>	16.15	Doc. dr. sc. Nikola Vranješ <i>Novi «Direktorij za službu i život prezbitera» i beatifikacija Miroslava Bulešića</i>
11.20	Dr. med. Vlado Žmak <i>Lik i djelo Miroslava Bulešića</i>	16.35	Dr. sc. Natalija Bogović <i>Važnost svjedočanstva svećenika za vjernike laike danas</i>
11.40	Rasprava	16.55	Završna rasprava
12.15	Sveta misa		

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 654/2013.

Krk, 28. kolovoza 2013.

## KOLEKTA ZA IZGRADNJU CRKVE U KNINU

Ovih smo dana od tajništva HBK primili dopis o odluci Sabora HBK da se kolektom, u nedjelju 15. rujna 2013. god., financijski podrži izgradnja crkve Gospe Velikog hrvatskog krsnog zavjeta u Kninu.

Stoga molimo župnike da pozovu vjernike da se toga dana uključe u ovu akciju. Sve informacije o kolekti, naći ćete u pismu šibenskog biskupa, mons. Ante Ivasa. Preporučamo župnicima, da nedjelju nakon prikupljanja kolekte obavijeste vjer-

nike o *visini* prikupljenih sredstava i da im zahvale.

Prikupljena sredstva kolekte treba poslati na ekonomat Biskupije Krk s redovitim dugovanjima za rujna, uz naznaku: «Kolekta za Knin». Sve prikupljeno poslat će se Ordinarijatu šibenske biskupije.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 691/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

## SVEĆENIČKO REĐENJE MILIVOJA GUSZAKA

Svećeničko ređenje đakona Milivoja Guszaka bit će u nedjelju 22. rujna u 17 sati u krčkoj katedrali. Pozvani su svi svećenici te naši bogoslovi i franjevački novaci koji će biti zamoljeni da pomognu u asistenciji kod liturgije.

Svećenici će se oblačiti u sakristiji, a biskup u Biskupskom dvoru. Glavni ceremonijar bit će mr. mons. Ivan Milovčić koji će sebi, među bogoslovima ili mlađim svećenicima, kooptirati pomoćnike.

Poslije mise svećenici, redovnici, bogoslovi i novaci pozvani su u Biskupski dvor na domjenak.

Na misi ređenja biti će podjeljene i prigodne svijeće priređene za svaku pojedinu župu a koje će se koristiti tijekom listopadskih pobožnosti i simbolizirati našu vjeru i predanje Gospodinu koje smo na poseban način htjeli osnažiti u ovoj Godini vjere koja se bliži kraju (v. ov. str. 112., odredbu *Mjesec listopad*).

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

ORGANIZACIJA HODOČAŠĆA U PULU  
NA BEATIFIKACIJU MIROSLAVA BULEŠIĆA

Obavještava se velečasni Naslov da će se i iz naših župa organizirati hodočašće u Pulu na beatifikaciju Miroslava Bulešića koje će se održati u pulskoj Areni u subotu, 28. rujna 2013. godine.

U svezi s nedavno proslijeđenom obavijesti voditeljice ureda za javnost Porečke i Pulske biskupije ovime Vam dostavljamo konkretnije obavijesti.

1. U nedjelju, 25. kolovoza neka gospoda župnici obavijeste svoje vjernike o ovom hodočašću s rokom prijave do uključivo nedjelje, 1. rujna.

2. Biskupija Krk će rezervirati izvjestan broj ulaznica potrebnih za ulazak u prostor Arene te će biti nužno prijaviti Biskupskom Ordinarijatu vaše župljane u ponedjeljak, 2. rujna kako bi se taj broj rezerviranih ulaznica povećao ili otkazao. Prijavljeni nakon 2.

Dodatak:

Iz Porečke i Pulske biskupije naknadno smo dobili, a već i prosljedili župnim uredima, zajedno sa hodočasničkim itinerarom, ove korisne informacije u svezi hodočašća u Pulu:

U 8 ujutro otvorit će se ulazi u Arenu.

Od 9.30 sati prisutni će moći pratiti prigodni program u Areni tijekom kojeg će se, kao uvod u sv. Misu, kroz glazbu i riječ u duhu molitve razmatrati nad porukom mira i oprosta sluge Božjega Miroslava Bulešića.

U 11.00 sati započinje euharistijsko slavlje kojeg predvodi predstavnik Svetog Oca, kardinal mons. Angelo Amato, prefekt Kongregacije za kauze Svetih, u zajedništvu s biskupima i svećenicima iz domovine i inozemstva.

rujna vrlo će vjerojatno na beatifikaciji sudjelovati u prostorima oko Arene.

3. Organizacija autobusa preporuča se učiniti prema sistemu hodočašća na Trsat, tj. po dekanatima, ali nije obvezatno. U svezi s time neka gosp. dekani dogovore cijene s najbližim poslovnicama Autotransa.

4. Budući da će svećenici koju budu htjeli sudjelovati na hodočašću dobiti akreditacije, potrebno je da se prijave ovom Biskupskom ordinarijatu također do 1. rujna.

5. Preporuča se vlč. Naslovu da predstojeće vrijeme do beatifikacije iskoristi za duhovnu pripravu vjernika kao i upoznavanje sa životom novog hrvatskog Blaženika u čemu će im pomoći dostavljeni materijal kao i drugi materijali dostupni na Internetu.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Na proslavu treba donesti bijelu albu. Crvene štole dobit će svećenici na poklon, a za euharistijsko slavlje oblačit će se u samoj Areni.

Upute za dolazak u Pulu:

U Pulu se može doći iz pravca Vodnjana kroz Veli Vrh u pravcu Arene ili istarskim «Y» do zadnjeg izlaza za Pulu «Šijana», u pravcu centra i Arene.

Za parking osobnih automobila svećenika i uzvanika predviđeno je parkiralište «Karolina» u neposrednoj blizini Arene. Kada tu više ne bude mjesta redari će usmjeriti automobile na slobodna parkirna mjesta u gradu. Autobusi će biti smješteni na pravcu od Veslačkog kluba do Veloga Vrh (Ul. Svetog Petra).

Nakon što se popuni ovaj prostor redari će autobuse, nakon što budu iskricali hodočasnike u blizini Arene, otpratiti na slobodna parkirališta u gradu (parkiralište Brioni Pula i Marsovo Polje).

Kartu Pule s naznačenim mjestima za parkiranje možete pronaći u hodočasničkom itineraru: *Stopama Miroslava Bulešića*, na 39 stranici.

Broj: 692/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

#### DOLAZAK BOGOSLOVA U SJEMENIŠTE «IVAN PAVAO II.» U RIJECI

Novi bogoslovi i propedeute trebaju doći u Bogoslovsko sjemenište u Rijeci u ponedjeljak 23. rujna do ručka u 12.30 sati radi uvođenja u sjemenišni život i odgoj. Svi ostali bogoslovi trebaju doći u petak 27. rujna do 12.30 sati, ukoliko nemaju još ispita za položiti.

Akadska godina 2013/14. započinje 1. listopada svetom misom zaziva Duha Svetoga u 9 sati, nakon čega će slijediti blagoslov novih vitraja u sjemeništu te inauguralno predavanje u velikoj dvorani Teologije u Rijeci.

Duhovne vježbe za pripravnike za đakoniat održat će se pod vodstvom dr. Antona Tamaruta u Franjevačkom samostanu na Košljunu od 16. rujna u 16 sati do 21. rujna u 12 sati. Za sve ostale bogoslove i propedeute duhovne će se vježbe održati u Domu

pastoralnih susreta u Lovranu, pod vodstvom don Ivana Bodrožića, od 4. listopada u 16 sati do 8. listopada u 12 sati.

Dana 28. rujna bogoslovi će poći zajedno na beatifikaciju Sluge Božjega Miroslava Bulešića u Puli.

Dana 22. listopada, na blagdan bl. Ivana Pavla II., bit će susret župnika naših bogoslova u Bogoslovnom sjemeništu, a na svetkovinu Bezgrešne, u nedjelju 8. prosinca, bio bi susret roditelja bogoslova.

Sljedeće je godine predviđen Nacionalni susret bogoslova u sjemeništu «Ivan Pavao II.» u Rijeci, 2., 3. i 4. svibnja.

Kako je već uhodana praksa, bogoslovi trebaju u Sjemenište ponijeti: osobne stvari, odjeću, plahte, pokrivač i časoslov.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 693/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

#### NAŠI SVEĆENIČKI KANDIDATI

Svećenički kandidati naše biskupije u akademskoj godini 2013/2014. jesu sljedeći:

Saša Malović	I. godina
Josip Karabaić	II. godina
Anton Budinić	III. godina
Filip Šabalja	V. godina
Franko Markulić	V. godina

Denis Žuškin VI. godina

Svi oni prolaze svoju svećeničku formaciju u Bogoslovnom sjemeništu «Ivan Pavao II.» u Rijeci, a filozofsko – teološki studij polaze na Teologiji u Rijeci.

BISKUP:

✠ Valter, v. r.

Broj: 694/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

## TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

Ovogodišnji jesenski Tečaj pripreve za brak održat će se za područje otoka Krka u Krku od 23. rujna do 3. listopada i to večeri od 23. do 26. rujna i od 30. rujna do 3. listopada. Za sudionike s otoka Raba tečaj će se održati u Rabu od 13. do 17. listopada. U Novalji će se, ako bude zainteresiranih, tečaj održati sredinom listopada.

Za područje otoka Lošinja tečaj će biti u Malom Lošinju od 30. rujna do 5. listopada te će se nastaviti od 8. do 10. listopada. Za područje otoka Cresa tečaj će se održati na proljeće sljedeće godine.

Neka župnici o Tečaju obavijeste sve zaručnike i mlade bračne parove te ih potaknu na sudjelovanje.

Na Tečaju mogu sudjelovati ne samo oni zaručnici koji se namjeravaju vjenčati tijekom sljedećih mjeseci nego i oni koji to planiraju učiniti kasnije; dapače i oni mlađi bračni parovi koji to nisu mogli učiniti prije ženidbe. Dobro je neprestano podsjećati mlade na potrebu dobre i pravovremene pripreve na sakrament ženidbe.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 695/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

PASTIRSKI POHOD I SLAVLJE SVETE POTVRDE  
U ŽUPAMA CRESKOG DEKANATA

U župama Creskog dekanata ove će se jeseni obaviti pastirski pohod sa slavljem svete Potvrde prema sljedećem rasporedu:

**Nedjelja, 15. rujna**

- u 9 sati: Dragozetići
- u 11.30 sati: Beli

**Nedjelja, 29. rujna**

- u 11 sati: Predošćica.
- Biskup će se prije toga s pratiocem zaustaviti u kapeli u Vodicama

**Nedjelja, 6. listopada**

- u 10.30 sati: Valun

**Nedjelja, 27. listopada: Cres****Nedjelja, 3. studenoga**

- u 10.30 sati: Lubenice

**Nedjelja, 10. studenoga**

- u 9 sati: Vrana
- u 11 sati: Orlec

**Nedjelja, 17. studenoga**

- u 9 sati: Stivan
- u 11 sati: Martinšćica.

Župnici će na vrijeme poslati Izvještaj za kanonski pohod i prijedlog rasporeda pohoda.

Pastirski pohod sa dijeljenjem sv. Potvrde završit će u dane koji su gore naznačeni, a početak pastirskog pohoda bit će u tjednu prije toga, prema prijedlogu i dogovoru sa župnicima.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.



Broj: 696/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

## SLAVLJE SVETE POTVRDE U ŽUPAMA OTOKA PAGA

Biskup će se sastati s krizmanicima, te njihovim roditeljima i kumovima u Lunu i Novalji 9. i 10. listopada, prema prijedlogu kako ga tamošnji župnici pošalju Biskupu.

Slavlje sv. Potvrde u Lunu bit će u subotu 19. listopada u popodnevnim satima. Slavlje sv. Potvrde u Novalji bit će u nedje-

lju 20. listopada za vrijeme svečane mise prije podne.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 697/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

## KATEKUMENAT

Odrasli kandidati za primanje sakramenata kršćanske inicijacije pripremaju se zajednički na pojedinim područjima naše biskupije: u Krku za cijeli otok Krk, u Malom Lošinju za malološinjski dekanat, u Cresu za creski dekanat, u Rabu za otok Rab i u Novalji za župe Lun i Novalju.

Priprava kandidata mora započeti 1. listopada svake godine, održavati se barem jedanput tjedno i neprekidno trajati do Vazmenog bdijenja ili do Duhova.

Za područje otoka Krka katekumenat će tako započeti u ponedjeljak, 30. rujna u 20.00 sati u dvorani župnog stana.

Za zainteresirane s područja Lošinja katekumenat će započeti početkom listopada i odvijat će se u dvorani Župnog ureda.

Za kandidate s otoka Cresa katekumenat će započeti u ponedjeljak 30. rujna u Cresu.

Za područje otoka Raba katekumenat će započeti 7. listopada i odvijat će se ponedjeljkom u prostoru Župnog ureda. U Novalji će, ako bude zainteresiranih kandidata, katekumenat započeti također početkom listopada.

Sve odredbe i upute o pripremi i odvijanju katekumenata mogu se pronaći u *Službenom vjesniku Biskupije Krk*, 4/2011., str. 156.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 698/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

## HODOČAŠĆE ŽENA NA GROB MARICE STANKOVIĆ

– ZAGREB, 8. LISTOPADA 2013. –

U utorak 8. listopada smrtni je dan Službenice Božje Marice Stanković.

I ove će se godine, po peti put, organizirati hodočašće žena naše Biskupije u Zagreb, na grob Službenice Božje i na sv. misu u 18,00 sati u Katedrali, pogotovo onih koje su uključene u program duhovnog majčinstva za žene «Marica Stanković». Hodočašću se slobodno mogu pridružiti i druge žene. Na hodočašće se kreće u jutarnjim, a vraća isto-

ga dana u kasnijim večernjim satima. Prijaviti se može u župnom uredu Krk ili direktno vjeroučiteljici Mirjani Žužić do 20. rujna.

Mole se župnici da o ovom događaju informiraju svoje župljanke.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 699/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

## BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE NA TRSAT

– 13. LISTOPADA 2013. –

Već od 1993. godine naša biskupija redovito hodočasti Majci Božjoj Trsatskoj na drugu nedjelju mjeseca listopada. Svake se godine na ovom hodočašću okupi velik broj vjernika naše biskupije, ne samo onih koji žive na području biskupije, nego i onih koji žive u Rijeci.

Biskup će toga dana u 11.00 sati predvoditi hodočasničku sv. misu u perivoju svetišta Majke Božje Trsatske. Prije svete mise, od 9 sati, hodočasnici će imati prigodu za svetu ispovijed.

Obrazac mise uzet ćemo iz *Zbirke misa o Blaženoj Djevici Marije*, str. 143., br. 42., «Blažena Djevica Marija, pomoćnica kršćana». sa pripadajućim čitanjima na str. 364. i sl., tako što će prvo čitanje mise biti iz

Knjige Postanka 3, 1-6, 13-15, str. 365. Nakon toga odgovarajući pripjevni psalam sa zazivom «Veličajte i zazivajte ime Gospodnje!». Drugo čitanje iz Knjige Otkrivenja na str. 364., te odgovarajuće Evanđelje po Ivanu na str. 366.

Za organizaciju liturgijskog slavlja brinut će se vlč. mr. Ivan Milovčić, povjerenik za liturgiju. Liturgijsko pjevanje animirat će župni zbor iz Nerezina.

Dekani će se na svojim područjima dogovoriti sa svećenicima oko organizacije prijevoza.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

Broj: 700/2013.

Krak, 11. rujna 2013.

## OBITELJSKA ŠKOLA RIJEČKE METROPOLIJE

– HOTEL «EXCELSIOR» – LOVRAN, OD 18. DO 20. LISTOPADA 2013. –

11. Obiteljska škola Riječke metropolije održat će se od petka, 18. studenog, s početkom u 17 sati, do nedjelje, 20. studenog 2013., do otprilike 14 sati, u hotelu «Excelsior» u Lovranu. Tema škole bit će: *Obitelj nas uči vjerovati. Obiteljsko zajedništvo za zdravu vjeru.* Predavač na školi bit će fra Žarko Relota.

Župnici su, vjerujemo, već dobili letke s prijavnicom i dodatnim informacijama.

Za obitelji koje dođu s djecom bit će osigurano čuvanje djece, a za djecu je također predviđen i posebni program.

Prijave za Školu treba slati na adresu naznačena na letku od srijede 9. listopada 2013.

Za područje naše biskupije predviđeno je mjesta za 20 obitelji. Potičem župnike da animiraju obitelji u svojim župama kako bi ih što više sudjelovalo na ovoj školi.

BISKUP:

✠ Valter, v.r

Broj: 701/2013.

Krak, 11. rujna 2013.

## PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– 23. LISTOPADA 2013. –

Ovogodišnji jesenski plenarni svećenički sastanak održat će se u srijedu 23. listopada u Biskupskom dvoru u Krku. Pozivam sve naše svećenike, redovnike s boravištem na području naše biskupije, njihove klerike te naše bogoslove na sudjelovanje.

## DNEVNI RED:

9.30 sati: u katedrali u kapeli Presvetoga pokorničko bogoslužje sa svetom ispovijedi.

10.20 sati: odmor uz osvježenje

10.45 sati: u dvorani Biskupije predavanje preč. mons. Ivana Milovčića na temu *Trajna izgradnja svećenika prema Direktoriju za službu i život prezbitera*

11.30 sati: diskusija

12.00 sati: izvještaji i obavijesti

13.00 sati: ručak i završetak sastanka

Ponovno molim sve svećenike da sudjeluju na čitavom tijeku sastanka. Uvijek se na ovim sastancima daju i važne obavijesti pa je potrebna prisutnost sviju.

BISKUP:

✠ Valter, v.r.

## MJESEC LISTOPAD

Prošle smo godine, utječući se zagovoru Gospe Trsatske na našem redovitom godišnjem, zavjetnom, hodočašću za našu Biskupiju svečano otvorili Godinu vjere. Ove ćemo godine, tradicionalno se okupljajući oko Marije na Trsatu, ali i na listopadskim pobožnostima, još jednom je zamoliti da blagoslovi sva naša nastojanja u protekloj godini, naš trud, da nas uzme pod svoju zaštitu i učvrsti nas u živoj vjeri u Gospodina. Na Trsatu ćemo se u duhu priključiti Svetom Ocu Papi Franji koji će toga dana posvetiti svijet Bezgrešnom Srcu Marijinom pred kipom Gospe Fatimske. Potaknimo stoga vjernike da se okupe u što većem broju na zajedničkom hodočašću, moljenju krunice i slavljenju sv. mise.

Kako smo to već naveli u odredbi o svećeničkom ređenju, tom će prigodom, 22. rujna o. g. svaka župa dobiti prigodnu svijeću koja će gorjeti tijekom listopadskih pobožnosti, a koja će simbolizirati naše biskupijsko zajedništvo i predanje u vjeri. Te iste svijeće, kao simbol izgaranja naših obitelji za Krista, predstavnici će župa na završnom slavlju zaključka Godine vjere, na svetkovinu Krista Kralja donijeti u Krk.

U župama u kojima ne stanuje, župnik će se pobrinuti da pronađe osobu koja će je paliti prigodom listopadske pobožnosti u župi. Ukoliko se u župnim crkvama tih župa u listopadu ne održavaju listopadske pobožnosti, neka je preda jednoj obitelji koja će moliti krunicu u svojem domu pred tom upaljenom svijećom u ime cijele župne zajednice.

Pred desetak godina po obiteljima naših župa hodočastio je kip Gospe – Putnice. Naknadno su blagoslovljene i slike Svete Obitelji koje je preuzeo lijepi broj obitelji uz obvezu molitve jedne desetice krunice dnevno. Možda je ovaj listopad prilika da podsjetimo obitelji u našim župama na pot-

rebu zajedničke molitve. U tu svrhu, u župnim se crkvama može tijekom listopada zajednički moliti četiri desetice krunice, a preporučiti da se petu moli u obiteljima. Stoga će se u nedjelju, 22. rujna uz blagoslovljene svijeće podijeliti župnicima i određeni broj primjeraka obiteljskih priča uz otajstva krunice. Priče su napisane sa željom da pomognu u oživljavanju vjeru u konkretnim obiteljskim prilikama. Župnici ih mogu podijeliti prema svom nahodjenju. Eventualnu potrebu za većim brojem knjižica neka prijave Biskupskom Ordinarijatu u Krku.

Tijekom listopadskih pobožnosti u Katedrali će se Marijinom kipu na glavnom oltaru stavljati u ruke zlatna krunica, dar svećenika i vjernika Krčke biskupije svome biskupu prigodom njegove 50. obljetnice svećeništva. Ona će simbolizirati Biskupove nakane za cijelu Krčku biskupiju.

U listopadskim ćemo pobožnostima nebeskoj Majci koju molimo «da nam isprosi mnogo svetih svećenika», također zahvaliti za sva zvanja koja su nikla na našim prostorima, moliti je za naše svećenike, bogoslove, redovnike i redovnice, a potaknuti predstojećim događajem beatifikacije Sluge Božjega Miroslava Bulešića, molit ćemo je i da postanemo autentični i jasni svjedoci Kristova Evanđelja.

Neka nas njezin zagovor i njezina blizina ohrabruju i daju nam poticaj da budemo još zauzetiji u našem pastoralnom radu i brizi za naše vjernike.

Kraljice svete krunice, majčinski bdij i izmoli milost čvrste, ustrajne i nepokolebljive vjere svakom članu naše biskupijske obitelji!

**BISKUP:**

✠ Valter, v.r.

Broj: 703/2013.

Krak, 11. rujna 2013.

## SUSRET ČLANOVA ŽUPNIH EKONOMSKIH VIJEĆA

Ovime se obavještavaju župnici o predviđenim susretima za članove župnih ekonomskih vijeća (ŽEV) po pastoralnim područjima.

Susretima je cilj produbiti svijest o zajedničkoj vjerničkoj odgovornosti za ekonomsko poslovanje i napredovanje župa kao i edukativno predavanje o načinima i mogućnostima poboljšanja ekonomskog poslovanja župa s pravnog, ali i drugih vidova, te o mogućnostima povrata oduzetih crkvenih zemljišta. Isto će se tako analizirati postojeće ekonomsko stanje pojedinih župa određenog pastoralnog područja.

Na susretu bi svakako trebali prisustvovati i župnici određenih područja.

U tom vidu, u dogovoru s mons. Valterom Županom, biskupom, predviđena su tri susreta u Krčkoj biskupiji prema sljedećem rasporedu:

26. listopada 2013. za područje Raba – Novalje u župnom stanu u Rabu s početkom u 10,00 sati.

9. studenog 2013. za područje Cresa – Lošinja u domu za duhovne susrete «Betanija» u Ćunskom s početkom u 09,30 sati.

16. studenog 2013. za područje otoka Krka u dvorani Biskupskog dvora s početkom u 09,00 sati.

Svi će susreti završiti zajedničkim obredom.

Molimo gg. župnike da o susretu članova ŽEV-a za svoje pastoralno područje obavijeste svoje članove, te da broj sudionika prijave u ekonomat Biskupije najkasnije dan prije početka susreta radi bolje organizacije.

U nadi da će nam ovi susreti pomoći u zajedničkom napredovanju, pozdravljam Vas u Gospodinu.

*Antun Toljanić, ekonom*

Broj: 704/2013.

Krak, 11. rujna 2013.

## SUSRET MLADIH SVEĆENIKA S BISKUPOM

Već uobičajeni godišnji susret mladih svećenika naše biskupije, zaređenih u zadnjih deset godina, s Biskupom održat će se i ove godine i to u srijedu 20. studenoga. Toga dana u 9.30 započet će njihov susret u Biskupskom domu u Krku.

Molimo prezbitere kojih se ovo tiče da tako planiraju svoje vrijeme i pastoralne aktivnosti kako bi neizostavno i u cjelosti sudjelovali na ovome susretu.

**BISKUP:**

✠ Valter, v.r.

Broj: 705/2013.

Krk, 11. rujna 2013.

### BISKUPIJSKI PASTORALNI KALENDAR ZA 2013/14. GODINU

U prilogu ovom broju Službenog vjesnika donosi se i skromno izdanje pastoralnog kalendara za Krčku biskupiju za 2013/14. godinu za razdoblje od 1. rujna 2013. do 31. kolovoza 2014. godine.

Na prijedlog Biskupijskog pastoralnog vijeća, uz prihvaćene primjedbe o neprikladnosti prošlogodišnjeg formata, odlučilo se je za ovakav format kojemu je cilj da nam bude podsjetnik na veća i zajednička događanja na biskupijskoj i drugim nadžupnim razinama. Napominjemo da u kalendar nisu ušla ona događanja koja do dana izdavanja Službenog vjesnika nisu prijavljena Biskupskom Ordinarijatu.

Jednako tako, zbog oskudnosti prostora u nj nisu uneseni termini Tečajeva pripreme za brak po pastoralnim područjima.

Kalendar obuhvaća glavna liturgijska vremena s pripadajućim nedjeljama, te svetkovinama.

Mole se gospoda župnici i povjerenici da ga slobodno upotrijebe prema vlastitim potrebama, te da pri planiranju župnih i aktivnosti različitih povjerenstava uzmu u obzir već isplanirano kako ne bi došlo do nepotrebnih kolizija.

BISKUP:

✠ Valter, v.r

## **IZ KATEHETSKOG UREDA**

### STRUČNA VIJEĆA ODGOJITELJICA U VJERI RIJEČKE METROPOLIJE

U organizaciji katehetskih ureda Riječke metropolije, u subotu, 21. rujna i subotu 12. listopada o.g. održat će se prvo i drugo

Stručno vijeće odgojiteljica u vjeri Riječke metropolije. Detaljnije obavijesti odgojiteljice će dobiti naknadno.

### BISKUPIJSKI SUSRET VJEROUČITELJA I ODGOJITELJICA U VJERI

U organizaciji Katehetskog ureda Krčke biskupije i Agencije za odgoj i obrazovanje, Podružnica Rijeka u Krku će se 19. listopada 2013. godine, održati biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri, prigodom završetka Godine vjere. Tema

susreta je «Vjera i vjernik pred suvremenim društvenim izazovima». Predavač će biti doc. dr. sc. Nela Veronika Gašpar. Na temu susreta održat će se pedagoške radionice i tematska rasprava.

### KATEHETSKA JESENSKA ŠKOLA ZA OSOBE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje Katehetska škola za osobe s teškoćama u razvoju održat će se 18. i 19. listopada 2013.

Mjesto održavanja: Zagreb, Župa svetog Petra, Dom bl. Alojzija Stepinca, Petričićev trg 4. Prijavljuje se na «[www.ettaedu.eu](http://www.ettaedu.eu)».

### KATEHETSKA JESENSKA ŠKOLA ZA PREDŠKOLSKI VJERSKI ODGOJ

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje Katehetska jesenska škola za predškolski vjerski odgoj održat će se u Nadbisku-

pijskom pastoralnom institutu, Kaptol 29, u Zagrebu 15. i 16. studenoga 2013. Prijavljuje se na «[www.ettaedu.eu](http://www.ettaedu.eu)».

### BISKUPIJSKO/ŽUPANIJSKO STRUČNO VIJEĆE VJEROUČITELJA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

U drugoj polovici studenoga o.g. u Cresu, održat će se Biskupijsko/županijsko stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i sred-

njih škola za pastoralna područja Cres-Lošinj i Krk. Voditelji će biti Dubravka Buničić, prof. i mr. sc. Anton Peranić.

## IZ POVJERENSTVA ZA MLADE

Broj: 6/2013.

Krk, 9. rujna 2013.

### 2. BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE MLADIH U SVETIŠTE MAJKE BOŽJE GORIČKE

Na inicijativu mladih koji su se zaželjeli okupiti na samom početku šk. i ak. godine, Povjerenstvo za mlade organizira 2. Biskupijsko hodočašće mladih u Svetište Majke Božje Goričke

Hodočašće će se održati u subotu 21. rujna i nedjelju 22. rujna o.g. (traje dva dana). Ovim hodočašćem želimo: nakon ljetne stanke ujediniti mlade naše biskupije da hodom kroz molitvu, druženje i zabavu gradimo živu Crkvu, mladu zajednicu vjernika.

#### PROGRAM:

**21. rujna** – u 11 sati – PUNAT: polazak ispred župne crkve Presvetog Trojstva.

Mladi će se uputiti preko Malantruša prema Obzovi (pastirkim stazama), uz Obzovu preko brdskog platoa, sve do vrha iznad Svetišta gdje počinje polagano spuštanje na odredište. Cijeli put biti će obogaćen radionicama, razmatranjem Otajstva Svijetla, pjesmom i igrom. Dolaskom u SVETIŠTE (oko 18 sati) slavit će se Sveta Misa koju će predvoditi o. Biskup, a nakon Mise za sve mlade organiziran je roštilj i druženje uz pjesmu. Noćenje će biti u prostorima Svetišta.

**22. rujna** – u 8 sati – Zajednička molitva i doručak, te predstavljanje Pastoralnog programa Povjerenstva za mlade.

– u 10.30 sati - Svečana Sveta Misa u Svetištu.

Nakon Mise mladi se vraćaju svojim kućama (prijevoz nije organiziran) ili oni koji to žele i mogu neka sudjeluju na svećeničkom ređenju (Katedrala Krk – 17 sati).

Potrebno je ponijeti: vreću za spavanje, pribor za higijenu, dobre cipele za hodanje, olovku ili kemijsku, kronicu.

Odabrani put hodočašćenja nije opasan, unaprijed je provjeren i nije težak. Mladi neka ponesu ruksake u koje će staviti sve stvari kako bi im ruke bile slobodne.

Kotizacija: 50 kn (mladi uplaćuju na početku hodočašća Povjereniku).

U slučaju kiše hodočašće se odgađa.

Molim da mlade prijavite do četvrtka 19. rujna na broj telefona: 221-018.

*Potaknite svoje mlade da se odazovu ovom hodočašću, ohrabrite ih i omogućite im sudjelovanje. Pozvani su i svi svećenici koji mogu da hodočaste sa svojom katoličkom mladeži.*

*Povjerenik:  
Mr. Saša Ilijić*



**DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI**

## O. BISKUP:

*Svibanj*

25. u Malom Lošinju susreo se s krizmanicima te njihovim roditeljima i kumovima;
26. u Malom Lošinju podijelio sakrament sv. Potvrde;
29. svibnja – 2. lipnja obavio pohod župe Linardići;
30. na svetkovinu Tijelova u katedrali slavio svečanu misu i vodio tjelovsku procesiju;

*Lipanj*

4. ugostio biskupe Riječke metropolije koji su održali svoju sjednicu;
  - dočekaao Apostolskog nuncija mons. Alessandra D'Errica koji se u 17 sati susreo sa svećenicima i redovnicima u dvorani Biskupskog dvora te u 19 sati predvodio, zajedno s biskupima i svećenicima, svečanu koncelebriranu misu.
5. u Zagrebu sudjelovao na zajedničkom susretu biskupa HBK i viših redovničkih poglavara;
  - poslije podne sudjelovao na izvanrednom plenarnom zasjedanju HBK;
6. prigodom obilježavanja 10. obljetnice pastirskog pohoda Ivana Pavla II. misio u kapucinskoj crkvi u Rijeci i održao propovijed;
7. na blagdan Srca Isusova sudjelovao na Glavotoku na duhovnom sastanku svećenika i redovnika otoka Krka, te misio i propovijedao;
8. predsjedao u Krku sastanku Pastoralnog vijeća Biskupije;
9. obavio pastirski pohod u Staroj Baški;
10. sudjelovao na sastanku vijeća Caritasa Biskupije Krk;
11. primio volontere sa područja otoka Krka koji su sudjelovali u akciji «U ime obitelji»;

12. u Srednjoj školi u Krku sudjelovao na proslavi Dana škole;
14. pohodio dom «Betaniju» u Čunskom;
15. u katedrali misio za sudionike ministrantskog susreta;
  - sudjelovao u Rijeci na proslavi blagdana zaštitnika sv. Vida;
19. imao sastanak u Zagrebu sa nad/ biskupijskim povjerenicima za pastoral obitelji;
  - susreo se s kardinalom Bozanićem u Zagrebu;
20. predsjedao sjednici konzultora;
23. podijelio službu akolitata Denisu Žuškinu u biskupskoj kapeli u Krku;
25. sudjelovao na metropolitanskom susretu vjeroučitelja i odgojitelja u vjeri u Supetarskoj Dragi, misio i propovijedao;
27. posjetio župu Punat i pregledao završene radove na župnoj crkvi;
29. na blagdan svetih apostola Petra i Pavla misio u katedrali;

*Srpanj*

1. bio u Nerezinama;
2. primio u posjet našeg svećenika Vedrana Kirinčića koji je na službi u Astoriji;
4. održao konzistorij;
5. i 6. bio u Đakovu na ustoličenju nadbiskupa Đure Hranića;
8. prisustvovao ispitima svećenika za jurisdikciju;
10. na Gorici kod Baške predslavio misu zajedno s ovogodišnjim zlatomisnicima;
15. sastao se sa članovima povjerenstva za obitelj;
18. primio akademika prof. dr. Anta Sekulića i zadržao ga na ručku;
19. posjetio sestre u župnom stanu u Svetom Jakovu i misio;
  - posjetio franjevački samostan u Nerezinama;

- navečer sudjelovao na svečanom otvaranju Osorskih glazbenih večeri;
- 20. vodio sprovodne obrede u benediktinskom samostanu u Cresu za s. M. Mauru Jenko;
- 25. srpnja do 1. kolovoza bio s bogoslovima na ljetovanju u «Betaniji»;
- 26. misio u kapeli sv. Ane u Vidovićima prigodom 100. obljetnice te kapele;

#### *Kolovoz*

- 15. misio u katedrali na svetkovinu Velike Gospe;
- poslijepodne misio u Dragozetićima prigodom 150. obljetnice posvete župne crkve;

- 16. pohodio zajedno s ekonomom i tajnikom župu Cer u Vrhbosanskoj nadbiskupiji i tamo misio svečanu misu;
- 24. i 25. slavio u Mariji Bistrici hodočasničku misu;
- 26. održao konzistorij;

#### *Rujan*

- 2. – 5. sudjelovao na duhovnim vježbama sa svećenicima kod oo. Karmelićana u Krku;
- 6. u Velom Lošinju sudjelovao na znanstvenom kolokviju prigodom 130. obljetnice dolaska i djelovanja ss. Svetog Križa na otoku Lošinju.

## SVEĆENICI

### IMENOVANJA I PREMJEŠTAJI U BISKUPIJI KRK

— SRPANJ 2013. —

Prema odluci krčkog biskupa mons. Valtera Župana ovog su ljeta u Biskupiji Krk izvršene sljedeće promjene u svećeničkim službama:

VLČ. KRUNOSLAV BORAS razriješen je službe župnika u Velom Lošinju, te je imenovan župnikom u Dubašnici.

VLČ. TOMISLAV CRNOVIĆ, župnik i dekan u Vrbniku, imenovan je i župnikom u Risiki.

VLČ. BOGUMIL DABO razriješen je službe župnika u Dubašnici, te je imenovan župnikom u Garici.

VLČ. MARIN DAŠEK razriješen je službe župnog vikara u Cresu, te je imenovan župnim vikarom u Dubašnici.

VLČ. MILIVOJ NIKOLA GUSZAK SKOMERŠIĆ, đakon koji će biti zaređen za prezbitera 22. rujna 2013., imenovan je od 15. listopada 2013. biskupovim tajnikom i ceremonijarom.

VLČ. MR. SAŠA ILIJIĆ, postulator kauze za proglašenje blaženim Sluge Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića, imenovan je i voditeljem Odjela za crkvenu glazbu i glazbenu baštinu Ureda za crkvenu umjetnost i kulturna dobra Biskupije Krk.

VLČ. KRISTIJAN KRAJNOVIĆ razriješen je službe župnog vikara u Dubašnici, te je imenovan župnim vikarom u Cresu.

VLČ. MR. LUKA PALJEVIĆ razriješen je službe župnog vikara u Cresu, te je imenovan župnikom u Velom Lošinju.

MONS. NIKOLA RADIĆ razriješen je službe župnog upravitelja u Risiki i voditelja Odjela za crkvenu glazbu i glazbenu baštinu Ureda za crkvenu umjetnost i kulturna dobra Biskupije Krk, te je stavljen u stanje mira.

VLČ. DR. JERKO VALKOVIĆ razriješen je službe duhovnog pomoćnika u Dubašnici.

VLČ. FRANJO VITEZIĆ razriješen je službe župnog upravitelja u Garici, te je stavljen u stanje mira.

VLČ. BOŽIDAR VOLARIĆ razriješen je službe biskupovog tajnika i ceremonijara, te je imenovan župnikom u Njivicama.

VLČ. ANTON ZEC razriješen je službe župnika u Njivicama, te je stavljen u stanje mira.

## SVEĆENICI NA DUHOVNIM VJEŽBAMA

U prvom turnusu duhovnih vježbi, održanom na Košljunu, od 27. do 30. kolovoza sudjelovali su sljedeći svećenici: Ivan Brnić st., Frane Brozić, Ivan Buić, Tomislav Crnović, Krešimir Dajčman, Tomislav Debelić, Anton Depikolozvane, Nikola Ilijić, Saša Ilijić, Ivan Katunar, Ivica Kordić, Petar Kordić, Marijan Kosić, Renato Kučić, Drago Ljubičić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Zvonimir Seršić, Silvio Španjić, Franjo Velčić, Josip Vidas, Antun Zec i Slavko Zec.

U drugom turnusu duhovnih vježbi, održanom u Krku, u samostanu oo. Karmelićana od 2. do 5. rujna sudjelovali su sljedeći svećenici: Anđelko Badurina, Ivan Brnić ml., Zvonimir Badurina Dudić, Anton Bozanić, Bogumil Dabo, Ivan Debelić, Andrija Depikolozvane, Ivan Jurasić, Dinko Justinić, Josip Kosić, Kristijan Krajnović, Vjekoslav Martinčić, Anton Peranić, Matej Polonijo, Nikola Radić, Antun Toljanić, Ivan Turčić, Anton Valković, Božidar Volarić, Mate Žic i o. biskup mons. Valter Župan.

## BISKUPIJSKI SUSRET MINISTRANATA

U krčkoj katedrali okupilo se 15. lipnja više od 200 ministranata i ministrantica iz cijele Krčke biskupije, s otoka Cresa, Lošinja, Krka, Raba i Paga. Biskupijski susret ministranata organiziralo je Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja. Na početku susreta misno slavlje predvodio je krčki biskup Valter Župan, koji je pozdravio okupljene ministrante i njihove župnike koji su ih dopratili. U homiliji biskup je objasnio podrijetlo riječi ministrant, koja dolazi od latinske riječi koja znači služiti ili posluživati, jednako kao i riječ ministar, stoga je važna i velika uloga ministranata te je potrebno da se vrši s poniznošću.

Nakon euharistijskog slavlja, svi su se zaputili u pastoralni kamp župe Krk, gdje je na početku uslijedio kviz znanja na temu

ovogodišnjeg blaženika Miroslava Bulešića. U neizvjesnoj završnici pobijedila je ekipa ministranata iz Čunskog, s otoka Lošinja. Nakon jutarnjeg dijela, uslijedio je ručak i okrepa a nastavljeno je druženjem i igrom. Održana su natjecanja iz nogometa, odbojke, stolnog nogometa i stolnog tenisa, a bilo je vremena i prostora za spontano igranje i druženje. Cjelodnevni susret završio je proglašenjem pobjednika i podjelom pehara. Tako je u nogometu bila najbolja ekipa s otoka Raba, u odbojci ministranti iz župe Dubašnica, u stolnom nogometu i stolnom tenisu pobjedu su odnijeli ministranti i ministrantice s otoka Raba. Uslijedila je molitva i zahvala Bogu za lijepi dan, igru i prijateljavanje

*Mr. Luka Paljević*

## METROPOLITANSKI SUSRET VJEROUČITELJA I ODGOJITELJICA U VJERI

– 25. LIPNJA 2013. –

U organizaciji Katehetskog ureda Krčke biskupije na Rabu je 25. lipnja održan metropolitanski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri. Vjeroučitelji četiriju biskupija, Riječke, Porečko-pulske, Gospičko-senjske i Krčke već se dvanaestu godinu zaredom susreću, svaki put u drugoj biskupiji. Njih osamdesetak došlo je na ovogodišnji susret koji je započeo okupljanjem pred župnom crkvom sv. Petra u Supetarskoj Dragi gdje su sudionike dočekali domaćini i župnik vlč. Petar Kordić. Pozdravnu riječ uputio je predstojnik Katehetskog ureda Krčke biskupije mr. Anton Peranić, a vlč. Kordić upoznao je prisutne s poviješću župe i drevne crkve sv. Petra iz 12. stoljeća. Uz crkvu nekad je bio samostan od kojega su nažalost ostali tek tragovi. Posebno je zanimljivo zvono iz 13. st. koje je još uvijek u funkciji. Misno slavlje predvodio je krčki biskup Valter Župan koji je izrazio zadovoljstvo što može sudjelovati u tom susretu. U svojoj propovijedi ohrabrio je vjeroučitelje, ali i podsjetio na važnost njihovog poslanja. Istaknuo je da vjeroučitelji prenose vrednote ljudskosti i vjere pa u njima i sami moraju napredovati. Navjestitelji vjere moraju biti u tijeku s naukom Crkve jer je njoj zagarantirano da će joj biti otkriveno poslanje u određenom vremenu. Crkva je živa i raste, a nauk Crkve je taj koji čuva nepokolebljivost vjere. Ne smijemo zaboraviti da se spasenje ostvaruje u uvjetovanosti svijeta i trenutka pa nas ne treba čuditi da se Crkvi danas događa ono što se događalo Isusu. Iako svjesni ozbiljnosti vremena u kojem se nalazimo, mi smo pozvani s vedrinom gledati u budućnost. Kršćani se ne razlikuju od drugih ljudi osim po načinu života. Otac biskup se osvrnuo i na Dan državnosti podsjećajući da je domoljublje vrednota koju moramo negovati i prenijeti budućim naraštajima. Nalazimo je i u Svetom pismu, a Isusove suze nad Jeruzalemom svjedoče o njegovoj ljubavi prema vlastitom narodu. Pjevanje je

predvodio župni zbor, a za orguljama je bila gđa. Tea Vosnik, odgojiteljica u vjeri.

Nakon mise i okrijepe koju su pripremili domaćini, u vedrom raspoloženju sudionici su se uputili prema Kamporu gdje ih je dočekao župnik i gvardijan fra Ivan Gavran uz čije su vođenje razgledali samostan sv. Eufemije, crkvu sv. Bernardina Sienskog i muzej koji čuva vrijedne slike i rukopise. U muzeju je postavljena i izložba slika fra Ambroza Testena.

Sljedeća točka puta bio je Rab čiju su kulturno-povijesnu baštinu upoznali u pratnji vodiča, vjeroučitelja Antonia Šarina koji je uspio na vjeroučitelje i odgojiteljice u vjeri prenijeti dio svoje ljubavi prema svom rodnom gradu. U župnoj crkvi ex-katedrali sv. Marije dočekao ih je i pozdravio župnik vlč. Anton Depikolozvane. Do 1828. ta je crkva bila središte rapske biskupije, a posvetio ju je sam papa Aleksandar III 1177. kada je na putu iz Zadra prema Rimu zbog nevremena morao pristati u Rabu. O samostanu sv. Antuna opata govorila je s. Terezija Pavić, koja pripada redu Sestara Srca Marijina i Srca Isusova koja sada borave u samostanu. Vjeroučitelji i odgojiteljice u vjeri su posjetili i benediktinski samostan sv. Andrije gdje ih je s životom u samostanu upoznala opatica M. Marija Marina Škunca. U samoj crkvi posebno ih je privukla slika čudotvorne Gospe koja se u procesiji nosi ulicama grada. Doznali su nešto i o rapskoj torti koju su prema predaji pripremile benediktinke kako bi počastile papu Aleksandra III. Sudionici susreta su razgledali i ostatke crkve i samostana sv. Ivana Evangelista. Prvotna crkva sagrađena je još u 5. st., a iznimnom ju čini ophod oko oltara i vrijedni kapiteli na stupovima. Time je završilo razgledavanje, a druženje je u dobrom raspoloženju nastavljeno uz ručak u hotelu Istra.

*Anton Peranić*

## ZLATOMISNIČKI JUBILEJI PROSLAVLJENI NA GORICI

Krčki biskup mons. Valter Župan predvodio je u svetištu Majke Božje na Gorici pokraj Baške 10. srpnja 2013. svečano misno slavlje povodom 50. godišnjice misništva svećenika Bogumila Daba, Antona Zeca te redovnika fra Rafaela Lukarića. Svečanoj proslavi pridružili su se brojni svećenici i redovnici kao i vjernici s područja biskupije.

Biskup je čestitao svečarima te u homiliji promišljao o Mariji koja je u ovoj Godini vjere uzor vjere, a naročito svećeniku koji je kao čovjek vjere, poput Abrahama, pozvan ići putem na koji ga Bog poziva. U pozivu koji je upućen Mariji posebno mjesto zauzima grčka riječ 'haire' koja se nalazi na samom početku u riječima 'raduj se, puna milosti', tj. biti u milosti Božjoj najveći je motiv radosti. Kroz čitav život kroz radosti, ali i boli koje je doživljavala, Marija je dopustila riječi Božjoj da proдре u

dubinu njezina srca i da shvati što Bog hoće te da živi i prihvaća i ono što odmah ne razumije.

Tako i kod svećenika zanos, polet i radost, što su uvjeti svake pa i nove evangelizacije, temelje se na tom dubokom razumijevanju i prebiranju Božje riječi koja otkriva njegove planove. Navodeći riječi svećenika Eduarda Popea istaknuo je da križ i mučeništvo ne mogu nadjačati onu radost i mir koji su usidreni u dubini svećeničkog bića koje doživljava po vjeri tu prisnost s Bogom.

Biskup je zaključio zahvalom Bogu za njihov plodni svećenički život. Ovom slavlju nažalost nije mogao prisutvovati, također slavljениk, fra Bernardin Škunca zbog zdravstvenih poteškoća. Osim ove četvorice ovogodišnji su naši zlatomisnici fra Ivan Badurina, te već pokojni svećenici Nedjeljko Badurina i Ivan Volarić, koji su zaređeni zajedno sa slavljениcima.

## LJETOVANJE BOGOSLOVA

Ovogodišnje ljetovanje bogoslova održano je u «Betaniji» u župi Ćunski od 25. 07. do 01.08. ove godine. Ljetovanje je vodio vlč. Silvio Španjić, a bilo je prisutno 5 bogoslova te jedan novi kandidat za bogosloviju rodom iz Malog Lošinja. Ljetovanje se sastojalo od dva djela: jutarnjeg koji je bio radno usmjeren i popodnevnog koji je bio rekreativni i opušteniji.

Dan smo započinjali s jutarnjom molitvom u 8 sati, nakon koje bi uslijedio doručak i predavanje. Svaki je bogoslov izlagao jednu temu koja je bila vezana uz osobu svećenika. Na svakom izlaganju bio je prisutan i jedan svećenik kompetentan za određenu tematiku.

Teme su bile sljedeće: *Svećenik- lik i identitet, Stepinac o svećeništvu, Biskup Mahnić i svećenici, svećenik i pastoral obitelji te Svećenik i usavršavanje.*

Nakon izlaganja teme započela bi rasprava koja je uvijek bila zanimljiva i obogaćujuća. Na izlaganjima je bio također prisutan i naš Otac Biskup koji bi nam, nadovezujući se na temu, uputio kratko promišljanje. Nakon toga, svaki dan u 11 i 30 sati, slavio bi s nama svetu misu, te bi nam i u homiliji uputio svoju očinsku riječ. Nakon ručka otišli bismo na kupanje do večernje molitve koja je bila u 18 i 45, a nakon večere imali smo opuštena zajednička druženja. Na ljetovanju smo proslavili sto godina crkve sv. Ane u selu Vidovići gdje smo prisustvovali svečanom misnom slavlju koje je predvodio Otac Biskup. Posjetili smo i župe Mali Lošinj, Veli Lošinj, dom Leopolda Bogdana Mandića u Artatore te sestre Službenice Srca Isusova i Marijina u sv. Jakovu. Također smo u sklopu programa imali i pokorničko bogoslužje te priliku za svetu ispovijed. Nedjeljnu svetu misu imali smo u

župi Ćunski. U sklopu obilaska župe Ćunski osobito je lijep doživljaj donio nam je penjanje na brdo Polanža gdje smo uz predivan pogled na more i otoke izmolili svetu kronicu. Ljetovanje smo završili u četvrtak

kada smo se nakon ručka uputili svojim kućama vidno zadovoljni ovogodišnjim ljetovanjem.

*Denis Žuškin*

## **IN MEMORIAM**

S. M. MAURA JENKO

(1930. – 2013.)

U petak, 19. srpnja, u 83. godini života i 59. godini monaštva, u posvemašnjoj se suobličnosti svome Raspetome i Uskrslom Zaručniku k Njemu preselila benediktinka i dugogodišnja opatica u samostanu sv. Petra u Cresu M. Maura (Angela) Jenko. Za poglavaricu samostana, s Maura bila je izabrana 1964. g., te je tu odgovornu službu vršila punih 45 godina.

Sprovodnu svetu misu predvodio je krčki biskup mons. Valter Župan uz kojeg su koncelebrirali koparski biskup u miru mons. Metod Pirih, creski župnik i dekan mons. Mladen Mrakovčić, prior benediktinskog samostana na Ćokovcu o. Jeronim Adam Marin, župnici župa creskog dekana, franjevci iz Samostana sv. Frane u Cresu i drugi svećenici.

Biskup Župan je na početku svoje propovijedi rekao kako «odlaskom časne Maure završava jedna era, jedan period života i prisutnosti ovog samostana u Cresu i šire. Može se s punim pravom tvrditi da je pokojna majka Maura vodila ovu zajednicu kroz čitavu jednu generaciju i dala svoj pečat životu i usmjerenju ove zajednice u vremenima koja su bila karakteristična po mnogočemu, naročito po mnogovrsnim teškoćama kojih, uostalom, nikad nije manjkalo. Možemo ustvrditi da je pokojna majka svojom odlučnošću i mudrošću znala uravnoteženo voditi ovu instituciju i doprinijeti da su u ovaj samostan pritjecala nova zvanja te tako osiguravala njegov kontinuitet.»

U nastavku homilije biskup Župan govorio je o ideji vodilji svetog Benedikta

«Moli i radi» te obrazložio da to «moli» znači jedan proživljeni odnos s Bogom, suživot s Bogom kao temelj gledanja na sve, na sebe i na stvari, na ljude. To je rezultiralo novim produhovljenim načinom rada i zauzimanja koji se pokazao izvanredno plodnim. «Upravo onoliko koliko su u benediktinskim zajednicama zaživjele, dakle postale stvarnost svagdanjeg života te misli vodilje, toliko su te zajednice postale nositeljice jedne uravnoteženosti, stalnosti, izgradnje», rekao je mons. Župan i podsjetio da su redovnici koji su se nadahnjivali pravilom svetog Benedikta izgradili Europu i zato je sv. Benedikt nazvan ocem zapadne kulture. «Europa je sagrađena na tim korijenima i kada ih podreže završit će u velikim ruševinama», upozorio je krčki biskup i na kraju poručio sestrama benediktinkama:

«Na vama je da taj duh ukorijenjenosti u Boga koji rezultira sistematičnošću, stalnošću, vizijama, utjelovljujete u ovaj samostan, vašu zajednicu. Možete biti zatvorene, ali taj će duh nezaustavljivo vrcati iz ovog samostana, kao što je duh svetog Benedikta preplavio čitavu Europu i svijet do kuda je doprlo kršćanstvo. Nemate zašto žalovati nad odlaskom majke Maure, nego radije što više stječite karizmu koja je nadahnjivala i nju i tolike generacije u stoljećima dugoj povijesti vašeg samostana.»

Nakon mons. Župana svoju je riječ okupljenima uputio je biskup Pirih. «Svaki je petak spomen-dan Isusove smrti na križu, a upravo u petak majka Maura je bila spremna za nebeski Jeruzalem», rekao je te

izrazio sućut svim sestrama i rodbini, u svoje ime i u ime koparskog biskupa Bizjaka. Usporedio je majku Mauru s patrijarhom Abrahamom:

«Pred 61 godinu je napustila svoju domovinu Sloveniju, rodnu župu Ilirsku Bistricu i svoju rodbinu te otišla za Božjim pozivom. U ovom se samostanu oblikovalo srce mlade redovnice, rivukao ju je k sebi Isus i cijeli je život ostala u njegovoj ljubavi». Podsjetio je kako je za vrijeme dok je vršila službu opatice provela mnoge projekte te duhovno i materijalno obnavljala samostan. Završio je molitvom:

«Neka među nama i našim preminuli-

ma uvijek jača zajedništvo duhovnih dobara: lijepa riječ, zahvalno sjećanje, molitva i žrtva te ljubav koja nikad ne prestaje. Neka s. Maura počiva u Božjem miru i moli za nas!

Nakon svete mise pogrebna povorka koju su činili biskupi, svećenici, koludrice, oblate i rodbina uputila se na samostansko groblje gdje su položeni zemni ostaci majke Maure.

To nije kraj već početak, što je posvjedočila i monaška zajednica na osmrtnici, pomalo neobično, ali s dubokom vjerom napisavši: «Živjela u miru!»

*W. Salković*

#### SADRŽAJ 5/2013.

BISKUPOV PROGLAS PRIGODOM BEATIFIKACIJE SVEĆENIKA MUČ. MIROSLAVA BULEŠIĆA .....	85
DOKUMENTI .....	86
Poruka Pape Benedikta XVI. za Svjetski misijski dan 2013.....	86
Poruka Hrvatske biskupske konferencije povodom odluke Ustavnoga suda o Kurikulumu zdravstvenoga odgoja .....	89
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o nepravomoćnim presudama Haškoga tribunala.....	90
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o odluci Vlade Republike Hrvatske da revidira zakon o pravosudnoj suradnji sa zemljama članicama EU nakon što su sve zemlje članice EU potpisale pristupni ugovor s Republikom Hrvatskom .....	92
Izjava Komisije HBK «Iustitia et pax» o poštivanju savjesti pri sudjelovanju u pobačaju.....	94
Poruka mons. Đure Hranića, predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju, na početku školske i katehetske godine 2013./2014.....	95
Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK za život i obitelj od 24. svibnja 2013. ....	98
Priopćenje s izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK, 5. lipnja 2013. ....	99
Priopćenje sa sjednice Stalnoga vijeća HBK-a, 15. srpnja 2013. ....	100
Susret članova crkvenog dijela mješovitog povjerenstva za povrat imovine.....	101
Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK za život i obitelj od 24. kolovoza 2013. ....	102
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA .....	103
Dani Sl. Božjega fra Ivana Perana: Prijenos posmrtnih ostataka i 10. obljetnica smrti .....	103
Teološko - pastoralni tjedan za svećenike i redovnike Riječke metropolije .....	104
Kolekta za izgradnju crkve u Kninu .....	105

Svećeničko ređenje Milivoja Guszaka .....	105
Organizacija hodočašća u Pulu na beatifikaciju Miroslava Bulešića.....	106
Dolazak bogoslova u sjemenište «Ivan Pavao II.» u Rijeci .....	107
Naši svećenički kandidati.....	107
Tečajevi pripreve za brak .....	108
Pastirski pohod i slavlje svete Potvrde u župama Creskog dekanata.....	108
Slavlje svete Potvrde u župama otoka Paga.....	109
Katekumenat .....	109
Hodočašće žena na grob Marice Stanković (8. listopada 2013.) .....	110
Biskupijsko hodočašće na Trsat (13. listopada 2013.).....	110
Obiteljska škola Riječke metropolije (18. do 20. listopada 2013.).....	111
Plenarni svećenički sastanak (23. listopada 2013. ).....	111
Mjesec listopad .....	112
Susret članove ekonomskih vijeća .....	113
Susret mlađih svećenika s Biskupom.....	113
Biskupijski pastoralni kalendar za 2013/2014. godinu. ....	114
<b>IZ KATEHETSKOG UREDA .....</b>	<b>115</b>
Stručna vijeća odgojiteljica u vjeri Riječke metropolije .....	115
Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri.....	115
Katehetska jesenska škola za osobe s teškoćama u razvoju.....	115
Katehetska jesenska škola za predškolski vjerski odgoj .....	115
Biskupijsko / županijsko stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola.....	115
<b>IZ POVJERENSTVA ZA MLADE .....</b>	<b>116</b>
Biskupijsko hodočašće mladih u Svetište Majke Božje Goričke.....	116
<b>DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....</b>	<b>117</b>
O. Biskup .....	117
Imenovanja i premještaji u Biskupiji Krk .....	118
Svećenici na duhovnim vježbama.....	119
Biskupijski susret ministranata .....	119
Metropolitanski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri (25. lipnja 2013.) .....	120
Zlatomisnički jubileji proslavljeni na Gorici .....	121
Ljetovanje bogoslova .....	121
<b>IN MEMORIAM: S. M. Maura Jenko .....</b>	<b>122</b>

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK  
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: [ordinarijat@biskupijakrk.hr](mailto:ordinarijat@biskupijakrk.hr)

Odgovara: mons. Valter Župan, biskup

Uredili: I. Žužić